

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Sınıf öğretmenlerinin
ilkokul rehber öğretmenlerine ilişkin görüşleri, önem derecesine
göre nasıl sıralanmaktadır?**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çilem Taşker

LEFKOŞA 2003

K.K.T.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Sınıf öğretmenlerinin
ilkokul rehber öğretmenlerine ilişkin görüşleri, önem derecesine
göre nasıl sıralanmaktadır?**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çilem Taşker

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Aydın ANKAY

LEFKOŞA 2003

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Çilem Taşker tarafından hazırlanan “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet’indeki sınıf öğretmenlerinin ilkokul rehber öğretmenlerine ilişkin görüşleri, önem derecesine göre nasıl sıralanmaktadır?” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ana Bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Doç. Dr. Halil AYTEKİN

Üye

Doç. Dr. Aydın ANKAY

Üye

Dr. Müge BEİDOĞLU

ÖNSÖZ

Çağımızda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri eğitimde büyük önem kazanmaya başlamıştır. Bilim ve teknoloji gelişme ve değişmelerin insanları etkilemesi sonucunda fiziksel sağlık yanında ruh sağlığına önemle üzerinde durulan konulardan biri olmuştur. Giderek karmaşık hale gelen dünyada birey kendi ve çevresindeki olnakları tanıyarak doğru kararlar almak , seçimler yapmak , kendini geliştirmek , çevreye uyum sağlamak zorunda kalmıştır.

Sorunsuz ve mutlu bireyler yetiştirmek , eğitimin her kademesinde rehberlik ve psikolojik danışman hizmetlerini gerekli kılar. İlköğretimde başlayan rehberlik çalışmaları birçok eğitimsel ve kişisel sorunu önlemede ve başlangıç döneminde çözümlemede etkilidir. Rehberlik hizmetlerinden istenilen sonucun alınması için , rehber öğretmenle birlikte kurum yöneticilerinin , öğretmenlerin , okuldaki diğer personelin ve velilerin birlikte uyum içinde çalışması gerekmektedir. Diğer bir deyişle rehberlik hizmetleri bir ekip çalışması gerektirir. İşte bu ekip içinde önemli bir yere sahip olan sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine olan katkıları da oldukça önemli görünmektedir.

İlk okullarda yürütülen rehberlik hizmetlerinin yürütücüsü sınıf öğretmenidir. Bu nedenle rehber öğretmenlerinin görevlerinin , sınıf öğretmenleri tarafından doğru ve eksiksiz olarak algılanması önemlidir.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’deki sınıf öğretmenlerinin ilköğretim rehber öğretmenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?” konulu bu araştırma altı bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin önemi , ikinci bölümde problem durumu , problem cümlesi , alt problemler , önem , sayıtlar , sınırlılıklar , tanımlar ve kısaltmalar , üçüncü bölümde ilgili araştırmalar , dördüncü bölümde araştırma modali , evren ve örneklem , veriler ve toplanması ve verilerin çözümü ve yorumlanması , beşinci bölümde bulgular ve yorum , altıncı ve son bölümde ise özet , sonuç ve öneriler , alt bölümleri yer almaktadır.

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde görüş ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım sayın Doç. Dr. Aydın ANKAY’ a en içten teşekkürlerimi sunarım. Araştırmanın gerçekleşmesinde her türlü görüş ve desteğini benimle paylaşan sayın Doç. Dr. Halil AYTEKİN’e ve Atatürk

Öğretmen Akademisi Öğretim Görevlisi sayın Dr. Müge BEİDOĞLU'na sonsuz teşekkür ederim.

Araştırmanın istatistiksel işlemlerinde büyük yardımlarından dolayı sayın Ali YAKAR'a ayrıca dolaylı ve doğrudan yardım gördüğüm tüm arkadaşlarıma ve araştırmaya katılan öğretmenlere teşekkür ederim.

Çilem Taşker

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar LİSTESİ.....	v
BÖLÜM I: REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİNİN TANITILMASI VE ÖNEMİ.....	1
BÖLÜM II: PROBLEM.....	19
2.1. Problem Durumu.....	19
2.2. Problem Cümlesi.....	19
2.3. Alt Problemler.....	19
2.4. Önem.....	19
2.5. Sayıtlar.....	20
2.6. Sınırlılıklar.....	20
2.7. Tanımlar.....	21
BÖLÜM III: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	22
BÖLÜM IV: YÖNTEM.....	27
4.1. Araştırma Modeli.....	27
4.2. Evren.....	27
4.3. Örneklem.....	27
4.4. Veriler ve Toplanması.....	29
4.4.1 Veri Toplama Araçları.....	29
4.4.2 Uygulama.....	29
4.5. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	30
BÖLÜM V: BULGULAR VE YORUM.....	31
5.1. Bulgular.....	31
5.1.1. Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri ile İlgili Bulgular.....	31

5.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin, İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Görevlerine Yönelik Görüşleri ile İlgili Bulgular.....	36
5.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleri ile İlk Okul Rehber Öğretmenlerinin Görevlerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişkilerle İlgili Bulgular.....	59
5.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Eğitim Kurumuna Göre Rehber Öğretmenlerin Görevlerine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	62
5.1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemleri ile, İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Görevlerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	66
5.1.6. Sınıf Öğretmenlerinin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Konusunda Herhangi Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumları ile İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Görevlerine İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	70
5.1.7. Sınıf Öğretmenlerinin Okuttukları Sınıfa Göre İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Görevlerine İlişkin Görüşlerine İlişkin ile İlgili Bulgulardır.....	72
5.2. Yorum.....	76
BÖLÜM: ÖZET, SONUÇ, ÖNERİLER.....	78
6.1.Özet.....	78
6.2. Sonuç.....	80
6.3.Öneriler.....	82
KAYNAKÇA.....	84
EKLER.....	86
Ek 1: Anket Formu.....	87

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 1:	Rehberlik Hizmetleri Şeması.....	18
TABLO 2:	Örnekleme Oluşturan Öğretmenlerin Okullara Göre Dağılımı.....	28
TABLO 3:	Ulaşılmak İstenen, Ulaşılan ve Anketi Geçerli Sayılan Örneklem Grubun Sayısal Dağılımı.....	29
TABLO 4:	Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	31
TABLO 5:	Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı.....	31
TABLO 6:	Öğretmenlerin Meslek Kıdemine Göre Dağılımı.....	32
TABLO 7:	Öğretmenlerin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Konusunda Herhengi Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumlarına İlişkin Dağılımı.....	32
TABLO 8:	Öğretmenlerin Rehberlik Psikolojij Danışma Konusunda Katılmış Oldukları Kurslara Göre Dağılımı.....	33
TABLO 9:	Öğretmenlerin Görev Yapmakta Oldukları Okullara Göre Dağılımı.....	34
TABLO 10:	Öğretmenlerin Okutmakta Oldukları Sınıflara Göre Dağılımı.....	35
TABLO 11:	Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Öğrenciyi Tanımaya Yönelik Gerekli Dökümanları (FİŞ, Gözlem Formu, Anket) Hazırlamalı ve Öğrencilere Uygulamalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	36
TABLO 12:	Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Üstün Yetenekli Yada Özel İhtiyaçları ve Problemleri (Görme, İşitme, Zihinsel ve diğer) Olan Öğrencileri Ortaya Çıkarmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	36
TABLO 13:	Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Öğrencilerin Hakkında Toplanan, Özel Olmayan, Genel Bilgilerden Yönetici, Öğretmen ve Velilerin Yararlanmalarını Sağlamalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	37
TABLO 14:	Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Sınav Zamanlarında Sınıf Öğretmenlerine Yardımcı Olmalı ve Gözcülük Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	38
TABLO 15:	Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Disiplin Sorunu Olan Öğrencilerin Çevre Koşullarını ve Kişisel Özelliklerini İncelemelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	38
TABLO 16:	Öğretmenlerin “Öğrencilerin Toplu Dosya Kayıtlarını Tutmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	39

TABLO 17:	Öğretmenlerin “Öğrenme Güçlükleri, Özel İhtiyaçları ve Problemleri Olan Öğrencileri Tanımaları İçin Öğretmenlere Yardım Etmeli ve Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	39
TABLO 18:	Öğretmenlerin “Okul Binasını, Okul Yönetimini, Kurallarını ve Ders Dışı Etkinliklerini Tanıtma Çalışmaları Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	40
TABLO 19:	Öğretmenlerin “Öğrencilere Verimli Ders Çalışma Alışkanlığı Hakkında Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	41
TABLO 20:	Öğretmenlerin “Okul Yöneticilerine Okulun İşleyişiyle İlgili Olarak İhtiyaç Duyduğu Konularda Yardımcı Olmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	41
TABLO 21:	Öğretmenlerin “Öğrencilere Görgü Kuralları Hakkında Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	42
TABLO 22:	Öğretmenlerin “Öğrencinin Kendini Tanımasına Yardımcı Olmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	42
TABLO 23:	Öğretmenlerin “Öğrencilerden Derslerle İlgili Problemleri Olanlara Bu Konuda Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	43
TABLO 24:	Öğretmenlerin “Okula Gelmeyen Öğretmen Olduğu Zaman, Boş Dersleri Doldurmalı ve Öğrencilere Rehberlik Hizmetleri Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	43
TABLO 25:	Öğretmenlerin “Öğrencilere Meslekleri Tanıtmalı ve Meslek Çeşitleri Hakkında Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	44
TABLO 26:	Öğretmenlerin “Son Sınıf Öğrencilerine Gidebilecekleri Okullar Hakkında Tanıtıcı Bilgiler Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	45
TABLO 27:	Öğretmenlerin “Okula Yeni Başlayan Öğrencilere Okul Hakkında Tanıtıcı Bilgiler Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	45
TABLO 28:	Öğretmenlerin “Derste Problem Çıkaran veya Özel Durumu Nedeniyle Dersin Sağlıklı İşlenmesini Engelleyen Çocukları Rehberlik Servisine Alarak Bireysel İlgilenmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	46
TABLO 29:	Öğretmenlerin “Tenefüslerde Öğrencilerin İtişip Kalkışmalarını Önlemek Açısından Nöbet Tutmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	46
TABLO 30:	Öğretmenlerin “Sınıf-içi Rehberlik Çalışmalarında Öğretmenlere Bilgi Vermeli ve Yardım Etmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	47

TABLO 31:	Öğretmenlerin “Sınıf İçinde Bazı Sorunlar Çıkaran ve Özel Problemleri Olan Öğrenciler Hakkında Öğretmenlerle Görüşmeler Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	48
TABLO 32:	Öğretmenlerin “Üstün ve Özel Yetenekli Öğrencilerle Çalışmalar Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	48
TABLO 33:	Öğretmenlerin “Öğretmenlere Çocukların Bazı Problemlerin Farkına Varma ve Anlamada Yardımcı Olmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	49
TABLO 34:	Öğretmenlerin “Çevreden Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yardımı Veren Başka Kuruluşları Tanımalı ve Gerekğinde Öğrenci Göndermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	49
TABLO 35:	Öğretmenlerin “Öğrenciler Hakkında Toplanan Bilgileri Sınıflamalı ve Analiz Etmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	50
TABLO 36:	Öğretmenlerin “Öğrenmede Sınıfın Gerisinde Kalan Öğrencileri Rehberlik Servisine Alarak Sınıfın Ahengini Korumalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	51
TABLO 37:	Öğretmenlerin “Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Okuldaki Diğer Görevlilerle İşbirliği İçerisinde Yürütülmesini Sağlamalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	51
TABLO 38:	Öğretmenlerin “Başarısız Olan Öğrenme Güçlükleri Bulunan Öğrencilerle Çalışmalar Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	52
TABLO 39:	Öğretmenlerin “Ana Babalara Çocukları ile İlişkileri Konusunda Rehberlik Etmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	52
TABLO 40:	Öğretmenlerin “Özel Eğitim Gerektiren Öğrencilere Rehber Öğretmen Tarafından Gerekğinde Özel Eğitim Verilmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	53
TABLO 41:	Öğretmenlerin “Kişisel ve Sosyal Problemleri Üzerinde Öğrencilerle Çalışmalar Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	54
TABLO 42:	Öğretmenlerin “Çocoğun Ruh Sağlığını Direkt İlgilendiren Ana Baba Anlaşmazlıklarını Çözümlemeli Gerekğinde Aile Terapisi Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	54
TABLO 43:	Öğretmenlerin “Okul Korkusu, Tırnak Yeme, Saldırganlık, İçerKapanıklık, Kendini İfade Edememe, Sınav Kaygısı vb.Konularda Sorunları Olan Öğrencileri Teshiş Etmelidir” Görüşlerine Katılma Dereceleri.....	55

TABLO 44:	Öğretmenlerin “Aile İle İlgili Problemleri Olan Öğrencilere Yardımcı Olmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	55
TABLO 45:	Öğretmenlerin “Başka İnsanları Daha İyi Dinlemeyi, Anlamayı ve İletişim Kurmayı,Öğrenmeleri İçin Grupla Eğitsel Çalışmalar Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	56
TABLO 46:	Öğretmenlerin “Savranış Problemleri Olan Öğrencilere Kısa Sürede Tedavi Edici Yönde Psikolojik Danışma Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	56
TABLO 47:	Öğretmenlerin “Okulun Eğitim Öğrenim İşlerinin Aksamaması İçin Gerektiğinde Boş Geçen Derslere Girmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	57
TABLO 48:	Öğretmenlerin “Ders Dışı Eğitsel Çalışmalar Seçmede Öğrencilere Yardım Etmelidir”Görüşüne Katılma Dereceleri.....	58
TABLO 49:	Öğretmenlerin “Okul Rehberlik Hizmetlerinden Yararlanan Öğrenciler Üzerinde İzleme Çalışmaları Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	58
TABLO 50:	Öğretmenlerin “Yeni Öğrencilerin Okula Uyum Durumu Üzerinde İzleme Çalışmaları Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri.....	59
TABLO 51:	Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleriyle Rehber Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Görüşler Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	59
TABLO 52:	Sınıf Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Eğitim Kurumuna Göre Rehber Rehber Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Görevleri Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	62
TABLO 53:	Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemiyle Rehber Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Görüşler Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	66
TABLO 54:	Sınıf Öğretmenlerinin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Konusunda Herhangi Bir Hizmet İçi Kursu Katılma Durumlarıyla Rehber Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Görüşler Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular.....	70
TABLO 55:	Sınıf Öğretmenlerinin Okuttukları Sınıfa Göre Rehber Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Görüşlerle İlgili Bulgular.....	72

BÖLÜM 1:

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİNİN TANITILMASI VE ÖNEMİ

Eğitim: Bireyin bedensel, duygusal, düşünsel ve sosyal yeteneklerinin kendisi ve toplumu için en uygun şekilde gelişmesi oluşumudur. Kısaca bireyin her yönüyle bir bütün olarak kendisi ve toplumu için en uygun düzeyde geliştirilmesi sürecidir. (Yeşilyaprak 2002:2).

Bireyde meydana gelen davranış değişikliklerinin bir kısmı kendiliğinden; bir kısmı ise yetişkinler tarafından, planlı ve kasıtlı olarak gerçekleştirilir.

Amaçlı, planlı, programlı ve sistemli olarak gerçekleştirilen bu sürece eğitim denir. "Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak, istendik değişime meydana getirme sürecidir." (Ertürk 1972:14). İnsan hayatının tümünü kapsayan ve çok önemli bir yer tutan eğitimin çok çeşitli tanımları yapılmaktadır.

Çağdaş anlayışa göre eğitimin genel amacı: Bedence, ruhsal, topluma etkin şekilde uyabilen insanlar yetiştirmektir. Diğer bir deyişle; toplumsal, çevresel koşullara sorgulamadan aynen uymak ve sürdürmek (edilgen uyum) yerine toplumu ileri götürebilecek, değiştirebilecek değişimleri de sağlayabilecek (etken uyum) bireyler yetiştirmektir. Bu genel amacı çözümlediğimizde çağdaş eğitimin amaçlarını özet olarak, "bireyi kendisi için" ve "toplum için" yetiştirmek olduğu görülmektedir. (Yeşilyaprak 2002:2).

Birey kendisinde yaşam boyu davranış değişikliği oluşturacak süreçler ile doğumundan ölümüne kadar karşılaşmaktadır. Bu süreçler birbirleri ile sık sık bağlantı içerisinde olup, birbirlerine yönelik giriş davranışlarını hazırlarlar. Başka bir deyişle her aşamanın ürünü (output) bir sonraki aşama için hazır bulunuşluğu, yani giriş davranışlarını (input) sağlamaktadır. İnsan yaşamı içerisinde bu davranış değişikliklerinin 1/3 ü kasıtlı, önceden planlanıp programlanmış ortam veya kurumlarda gerçekleşir. 2/3 ü ise informal ortamlarda oluşmuştur. (Ültanır 1995:3).

Eğitim kurumlarının, amaçlı planlı, programlı ve sistemli olarak çalışan bölümüne “Formal eğitim kurumları” denilmektedir. Formal eğitim kurumları örgün ve yaygın olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Örgün eğitim “belli bir yaş gurubundaki bireylere ,milli eğitimin amaçlarına göre hazırlanmış eğitim programlarıyla okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Okul öncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim örgün eğitim sistemini meydana getirir,” (Fidan ve Erden 1991:6).

Yaygın eğitim ise “Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden birinden ayrılmış olan kişilerle ilgili ve gereksinim duydukları alanlarda yapılan eğitimidir”. (Fidan ve Erden 1991:6).

Formal eğitim kurumları çalışma durumları bakımından eskiye oranla günümüzde farklılık göstermektedir. Bunun nedeni de değişen ve gelişen ülkemizde ve dünyamızda ortaya çıkan sorunlar karşısında bireylerin çözüm yolları bulabilmede karşılaşmış oldukları güçlüklerin hızla çoğalmasdır.

Toplumsal değişme hızının gittikçe artması üzerine bireylerin bilgili ve halihazır topluma uyum gösteren kimseler olarak değil, hızla gelişen ve karmaşık hale gelen topluma, ortaya çıkmakta olan sorunlarla başedebilecek ve durmadan değişen çevresine uyum gösterebilecek kimseler olarak yetişmeleri gereği daha çok hissedilmektedir. Bu nedenle artık okullarda bireylere, geçmişin ve bugünün sorunlarına bulunmuş çözümleri aktarma yanında, belki daha da önemli olarak onların problem çözme güçlerinin geliştirilmesi amacına da yer verilmeye başlanmıştır.(Kuzgun 1992 :1).

Önceleri okullar sadece öğretim kurumu olarak görev yapıyordu.Öğrencilere. öğretim yoluyla sadece bilgi aktarılıyordu. Daha sonra öğretimde aktif öğrencilerin amaçlarını gerçekleştirmesi için eşgüdümlü çahşmaları gereği anlaşıldı. Böylece örgün eğitimde eşgüdümü sağlamak için okul müdürleri ve müdür yardımcıları yönetim hizmetine girmiş oldu. Değişen ve gelişen dünyayla birlikte örgün eğitim kurumlarımız “Öğretim” ve “yönetim” işlevlerini bireyin psikolojik ve sosyal sorunlarına çözüm bulunmamasından dolayı yetersiz olduğu anlaşıldı.

“Eğitim kişinin sadece bilgi kazanması ve bunun davranış haline dönüştürmesi değildir. Modern anlamda eğitim, bireyin bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel yeteneklerinin hem kendisi için hem de buna bağlı olarak toplum için en uygun şekilde getirilmesi oluşumdur”(Tuzcuoğlu 1993: 24).

Özellikle 20.yüzyılın başlarından sonra ise, bireyi, gittikçe karmaşıklaşan toplumsal yaşamın getirdiği sorunlarla başedebilecek ve mutlu bir yaşam sürdürebilecek bilgi, beceri ve sorun çözme gücü ile donatmak gerektiği anlaşılmaya başlandı. Okul, sunmakta olduğu öğretim ve yönetim hizmetleriyle, beklenen bu hizmeti yerine getiremiyordu. Öte yandan, toplumsal – ekonomik gelişmelerin bir sonucu olarak, insana bakış açısı değişmekte ve kişiye ilişkin yeni değer yargıları oluşmaktaydı. Kişi hakları hakkında yeni adımlar atılıyordu. Herkesin, insan olarak eşdeğerliği; eğitimden eşitlik ilkelerine ve kendine özgü gereksinimlerine uygun biçimde yararlanması gerektiği görüşü yayılıyordu (Bakırcıoğlu 1994: 16).

Önceleri daha çok “Bir eğitim kurumunda, bir küme öğrenciye belli dal ya da konularda eğitim vermek”, onları belli konuları “öğretme” anlamı çağrıştıran “öğretim” kavramı, giderek, “öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme eylemi”ni dile getirmeye yöneldi. Konuya ilişkin bireysel bulgular, kişiye, öğretilenden çok öğrenen olarak bakılması gerektiğini ortaya koydu. Öğretim dendiğinde, öğrencinin öğretmesi değil, “her öğrenciye, öğrenim konularını öğrenmeleri ve kendilerini gerçekleştirmeleri için yardım etmesi” anlaşılmaya başlandı. Bu anlamdaki öğretimde ise, öğrenciyi odak almak; her öğrencinin kendine özgü özelliklerini tanımak ve öğretimi bunlara dayalı olarak biçimlendirmek önem kazanıyordu (Bakırcıoğlu 1994: 18).

Bu anlayış geleneksel öğretimi yetersiz buluyor ve bir takım yeni hizmetlerin eğitime girmesini gerektiriyordu.

Bu bağlamda okullarımızda artık önemli olan şeyin sadece bilgi aktarmak olmadığı bunun yanında “problem çözme ve karar verme” becerisinin kazandırılmasının da çok önemli olduğu söylenebilir. Farklı geçmişten ve farklı kişilikten oluşan farklı yapılarıdaki öğrencilerin, bir bütün olarak her yönüyle maksimum düzeyde gelişebilmeleri için gerekli ortamı sağlanacak olan hizmetlerin örgün eğitimin; “öğretim” ve “yönetim” fonksiyonlarının yanında yer alması gerekliydi. İşte okul bünyesinde “Rehberlik ve Psikolojik Danışma”

servislerinin kurulması da örgün eğitimin bir üçüncü fonksiyonu olan “Öğrenci Kişilik Hizmetleri”nin devreye girmesi ile olmuştur.

Öğrenci Kişilik Hizmetlerinin Faaliyetlerini kısaca şöyle sıralayabiliriz;

- 1- Öğrenci seçimi ve okula alıştırmaları
- 2- Öğrenci sağlık işleri
- 3- Öğrenci kol faaliyetleri
- 4- Disiplin işleri
- 5- Beslenme ve barındırma durumu
- 6- Burs ve mali yardım
- 7- Sosyal faaliyetler
- 8- Öğrencinin, kişisel, mesleki, eğitsel ve dinsel sorunlarında kişisel yardım

Bu faaliyetler, öğrencinin tüm ve optimum derecede gelişip büyümesi için gerekli ortamı hazırlayan faaliyetlerdir. Okuldaki bu üçüncü faaliyet gurubuna; Öğrenci Kişilik Hizmetleri denir (Tan 1992: 2).

Görülüyor ki kişilik hizmetleri eğitimin ayrılmaz bir parçası olmakla beraber, yönetim ve öğretim faaliyetlerinden ayrı kendine has bir hizmetler gurubunu oluşturmaktadır. Aynı şekilde rehberlik de, kişilik hizmetleri içinde öğrencinin seçme, karar verme ve uyum sağlama problemlerinin çözümüne kişisel olarak yardım eden bir hizmetler gurubudur (Tan 1992: 7).

Rehberlik çeşitli uzmanlar tarafından farklı şekillerde tanımlanmaktadır. “Rehberlik” bireyin bir “bütün” halinde gelişmesine yardım işini anlatan yeni bir terimdir. Bunu “eğitim” olgusunun kendine özgü tekniği yahut bireyselleştirilmiş bir biçimi de diyebiliriz (Binbaşıoğlu 1989: 1).

Rehberlik bireyin en verimli şekilde gelişmesi ve tatminkar uyumlar sağlanmasında gerekli olan seçmenleri, yorumları, planları yapmasını ve kararları vermesine yarayacak bilgi ve becerileri kazanması ve ulaştığı bu seçme ve kararları uygulaması için kişiye yapılan sistemli ve profesyonel yardımdır (Tan 1992: 18).

Rehberliğin bilimsel temeli psikolojidir. Son yüzyılda psikoloji biliminin gelişmesine paralel olarak bir gelişme yapan rehberlik, gerçekte psikoloji biliminin eğitime uygulanmasından başka birşey değildir (Selcukoglu 1963: 28).

Miller bireyin uyumlu, kendini tanıması ve bağımsızlık kazanması noktalarına dayanan bir tarif yapmaktadır. Ona göre rehberlik, "bireylerin okulda, evde ve toplumda azami uyumu sağlamaları için gerekli olan özümseme (nefsi) anlayış ve bağımsızlık kazanmalarına yardım anelyesi" veya oluşumdur (Tan 1992: 16).

Özoğlu'na göre ise rehberlik "bireyin yeterlilikleri ve yetenekleri ile en üst düzeyde gelişerek gereksinmelerini doyurmasında, benliğine uygun rol kavramları geliştirerek çevresindeki durumlarla ilişkisinde uyum sağlaması için gerekli problem çözme, karar verme, bilgi ve beceri kazandırmada; benlik kavramıyla bağdaşan doğal ve toplumsal "gerçeği" içinde bir öğrenen olarak anlamlı ve mutlu bir yaşam sürdürmesinde, bireye profesyonel kimselerce yapılan bilimsel ve sistematik yardım sürecidir (Kepçeoglu 1994: 10).

Bu tanımlara dayalı olarak rehberliğin üç işlevi olduğu söylenebilir. Bunlar:

- 1- Bireyin kendisini tanımasına yardımcı olma,
- 2- Çevresindeki olanakları tanıtıcı bilgi verme,
- 3- Sağlıklı karar verme becerisini kazandırma, şekilde sıralanabilir.

Rehberliğin günümüzde en geçerli olarak kabul edilen tanımı "bireye kendini anlaması, çevresindeki olanakları tanıması ve doğru kararlar vererek kendini geliştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardım süreci" (Kuzgun 1992: 5) şeklindedir.

Rehberlik 20.yüzyılın başlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde geleneksel kültürün aktarılmasını amaçlayan eğitim programlarının, hızla gelişen endüstrinin beklentilerine karşılık veremez duruma gelmesiyle ortaya çıkmıştır" (Bakırcıoğlu 1994: 41). Bir yandan işveren kuruluşlar ve bir kısım eğitimciler endüstrinin ihtiyaç duyduğu insan gücü ve bunu sağlayacak eğitim ile ilgilenmeye, öte yandan öğrencilere daha okulda iken çalışma hayatının koşulları hakkında bilgi vererek bazı hizmet birimlerinin kurulması için girişimlerde bulunmaya başladılar.

Öğrencileri iş olanaklarından haberdar etme anlamında ilk rehberlik denemesi 1895 yılında George Merrill'in önderliği ile, San Fransisco'da, mekanik sanatlar enstitüsünde başlatılmıştır (Kuzgun 1992: 13).

Bir okulda ilk defa danışman ataması 1898 yılında olmuştur. Jesse Davis, Detroit şehrinde bir lisede danışman olarak çalışmaya başlamıştır (Tan 1992: 23).

Eli Weaver, 1906'da "Meslek Seçimi" kitabını yayınlamıştır. Rehberlik hareketlerinin kurucusu olarak bilinen Frank Parsonsın liderliğinde "Boshan Meslek Bürosu" açılmıştır (1908). Amaç, gençlerin kendi imkan ve yeteneklerine en uygun mesleği seçmeleri ve bu mesleğe hazırlanarak girmelerine yardım etmektir (Tan 1992: 23).

Rehberlik alanında atılan ilk adımdan sonra kişiye, bir işe yerleşme yaşına gelince yardım etmenin, "gecikmiş bir yardım" olacağı görüşü oluşmaya başladı. Ona, okul sıralarından başlayarak yardım etmenin daha yararlı olacağı ileri sürülüyor ve bu amaçla kimi okullarda, iş yaşamının gereklerinin açıklanmasına yer veriliyordu. Giderek yaygınlaştırılan bu uygulamanın sonucu olarak, rehberlik eğitim kaynaştırılmaya çalışılıyordu.

Bu görüşün savunuculuğunu yapanların başında gelen Brewer'e göre, eğitimle rehberliğin amacı aynıdır.

Eğitimle rehberliği özdeş hizmet alanları olarak gösterenler, daha ileri giderek, tıpkı ders konuları gibi rehberlik konusunda da sınıfta öğrenciye bilgi verilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Böyle bir anlayışın rehberliğin gelişimini engellemesine karşılık, okul programlarının gurup rehberliği saatlerine girmesini sağlamak gibi katkısı da olmuştur (Bakırcıoğlu 1994: 43).

Eğitim kurumlarına rehberlik hizmetlerinin girmesini gerekli kılan önemli nedenlerden biri de bireysel ayrılıkların varlığının anlaşılması olmuştur. Bireysel eğitim yapılabilmesinin ise; kişisel ilgilerin, yeteneklerin çözümlenmesine ve kişisel gereksinimleri karşılayacak olan

öğrenme yöntemlerinin geliştirilmesine bağlı olduğu görülmüştür. Rehberlikte klinik yaklaşım işte bu nedenle uygulama olanağı bulmuştur.

Minossota Üniversitesi'nde geliştirilen klinik yaklaşımlar, önce, bireyin ayrıntılı olarak incelenmesi; sonra da istediği kararları vermesine yardım edilmesi gerektiği ileri sürülüyordu (Bakırcıoğlu 1994: 43).

Bu model, tanı için test, envanter gibi dışsal tektikleri de kullandığından, birçok ölçme aracının geliştirilmesinde de yardımcı oldu. Kişiyi tanımada kesin sunma verebilen ölçme tekniklerini kullandığı için klinik model, bilimsel bir yaklaşım sayılmaktadır. Ancak bu modelin, kişinin benlik tasarımı; eşdeyişle, ölçülen niteliklerine ilişkin tutumunu yansıtmaması; yardımların bilişsel süreçlere bağlı kalması ve kullandığı tekniklerin geçerliliklerinin düşük olması eleştirilmiştir (Bakırcıoğlu 1994: 43)

Katz (1966), Tideman (1953) ve Jones (1970) ise rehberliği bir karar verme süreci olarak tanımlamaktadırlar. Katz'a göre rehberlik, "toplumun izin verdiği eğitsel ve mesleki seçenekler arasından bireyin yapacağı seçime profesyonel bir müdahaledir." (Kuzgun 1992: 16).

"Rehberlik hizmetleri önceleri bireyin iş ve meslek seçimi kararları sırasında ihtiyaç duydukları olgusal bilgiyi sağlamak amacıyla başlatılmıştı. Bu gereklilik artarak devam etmekte, demokratik toplumsal yaşamı, sık sık bireylerin tercihler yapmasını gerektirecek durumlar yaratmaktadır (Kuzgun 1992: 39).

Gelişimsel yaklaşımda ise, kişinin kendini yönetebilen, kendisine uygun hedefler seçip, bu hedeflere ulaşmayı başaran bir kişi durumuna gelmesi amaçlanmaktadır (Bakırcıoğlu 1994).

Benliğin gelişimi bir süreç niteliği taşıdığı için bu yaklaşım rehberlik ve psikolojik danışmayı, yaşamın her anında duyulan bir gereksinim olarak görmektedir. Yine aynı gerçeğe dayalı olarak, bu yaklaşıma göre, rehberlik ve psikolojik danışmadan, sorunlu – sorunsuz herkesin sürekli olarak yararlanması gerekir.

Görüldüğü gibi, bu modelde karar verme ve yönelme sorunları ortaya çıktığında kişiye yardımcı olma, önde yer alan bir amaç değildir (Bakırcıoğlu 1994: 44).

“Gelişimsel rehberliği savunan yazarlardan Mattewson’a (1962) göre rehberliğin amacı bireyin kendini ve çevresini tanımasına yardımcı olmaktır.” (Kuzgun 1992: 17). Bu anlayışın üzerinde önemle durduğu bir başka konu da her bireyin kendine özgü bir varlık olduğu ve gelişiminin kendi imkanları çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğidir.

Tüm bunlara dayalı olarak rehberliğin ortaya çıkmasını gerektiren toplumsal, düşümsel ve bilimsel gelişmeleri şöyle özetleyebiliriz.

- 1- Meslek seçiminin zorlaşması,
- 2- Bireysel farkların dikkate alınması zorunluluğu,
- 3- İlerici eğitim anlayışının benimsenmesi,
- 4- Demokratik toplumlarda bireylere tanınan seçim özgürlüğü,
- 5- Demokratik yaşamın doğru karar verme gücüne sahip bireyler gerektirmesi,
- 6- Eğitimde bireyin duygusal yönüne verilen önemin artması,
- 7- Psikometride gelişmeler,
- 8- Akıl sağlığına verilen önemin artması (Kuzgun 1992: 12).

Rehberlik hizmetlerinin amacına ulaşması için göz önünde bulunması gereken bazı ilkeler vardır. Rehberlik çalışmalarının temelini oluşturan bu ilkeler;

- 1- Birey seçme özgürlüğüne sahiptir.
- 2- İnsan saygıya değer bir varlıktır.
- 3- Rehberlik hizmetlerinden yararlanmada zorlama yoktur.
- 4- Rehberlik anlayışı, öğrenciyi merkeze alan bir eğitim sistemini ön görür.
- 5- Rehberlik hizmetleri ilgililerin işbirliği ile yürütülür.
- 6- Öğrencilere rehberlik hizmeti verirken onları her yönüyle tanımak gerekir.
- 7- Rehberlik hizmetlerinde gizlilik esastır.
- 8- Rehberlik tüm öğrencilere yönelik bir hizmettir.
- 9- Rehberlik uygulamaları her okulun amaç ve ihtiyaçlarına göre değişir.
- 10- Rehberlik hizmetleri planlı, programlı, örgütlenmiş bir biçimde ve profesyonel bir düzeyde sunulmalıdır (Can 2002: 17).

Rehberliğin temel ya da sanal (nihai) amacı bireyin kendini gerçekleştirmesidir. Kendini gerçekleştirme hümanistlik psikoloji ekolünün ortaya koyduğu bir kavramdır (Yeşilyaprak 2002: 6).

Kendini gerçekleştirme Maslow tarafından geniş şekilde incelenmiş ve insan ihtiyaçları arasında en yüksek düzeyde bir ihtiyaç olarak sıralanmıştır (Kepçeoğlu 1994: 14).

Günümüzde psikolojik danışma ve rehberlik çalışmaları ile erişmek istenen bir sonuç gibi kabul edilen kendini gerçekleştirme, birey için, kuşkusuz yaşam boyu devam eden bir süreç olarak düşünülebilir.

Özellikle Gelişimsel Rehberlik Yaklaşımını benimsemiş olanların üzerinde durdukları rehberlik uygulamalarını, gelişim devreleri ve eğitim düzeylerine göre ele aldıkları görülmektedir. Örneğin Mathewson (1962), rehberlik hizmetlerini ve merdiyenin basamakları olarak ele alarak işlemektedir.

Eğitim uygulamalarının düzeyine göre rehberliği şu çeşitlerde görmekteyiz;

- 1- Okul çeşitlerinin artması
- 2- Okul yapısında değişme ve gelişmeler
- 3- Boş zamanları değerlendirme gereksinimi
- 4- Meslek seçiminin önemi
- 5- Okullarda uyumsuzluk sorunları
- 6- Öğrenci başarısızlıkları

Kuşkusuz bu öğretim düzeylerindeki rehberlik hizmetlerinin amaçları temelde aynı olup, ancak rehberlik uygulamalarında vurgulanan hususlar ve bireylerin gereksinimleriyle gelişim sorunları ve ödevleri farklılıklar göstermektedir. Ayrıca bu düzeylerde rehberlik hizmetlerini yürütme durumunda olan uzmanlar ve diğer elemanlar bakımından da bazı farklılıklar olmaktadır (Özoğlu 1977: 118).

1973 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Temel Kanunu ile, Türkiye’de zorunlu eğitim yasal olarak sekiz yıla çıkarılmıştır. Sekiz yıllık temel ve zorunlu eğitimde rehberlik hizmetlerinin gereği şöyle özetlenebilir:

- 1- Okulun amaçları, yapısı, işlevi ve işleyişi açısından farklılıklar taşımaktadır.
- 2- Öğrenilerin gelişim özellikleri, ihtiyaç ve sorunları açısından farklılıklar taşımaktadır (Yeşilyaprak 2002: 31).

“Neden ilköğretim yıllarında rehberliğe gereksinim var?” sorusuna verilecek yanıtlardan biri “insan yaşamının ergenlik dönemine denk gelen orta öğretim yıllarında başlamadığı” olacaktır (Akman 1992: 317).

“Üç buçuk – dört yaşlarında dış çevre ile kurduğu ilişkilerde toplumsallaşmaya başlayan çocuğun, bu erken dönemden kaynaklanan bazı davranış örüntülerini, yetişkinlik dönemlerine kadar götürdüğü psikologların çoğu tarafından kabul edilmektedir. Aslında ideal olan, rehberlik hizmetlerinin formal eğitim yılından da önce etkin bir şekilde başlamasıdır. Ancak yaygın ve sistemli bir biçimde rehberlik çalışmalarını bu denli erken başlatmak, içinde bulunduğumuz koşullarda olanaksız görüldüğüne göre hiç olmasa ikinci çocukluk döneminde yani ilk okul yıllarında rehberlik çalışmalarını başlatmalıyız (Akman 1992: 317).

İlköğretim sistemi, genel olarak “öğretmen merkezli” bir uygulamaya dayanmaktadır. Öğretmen – öğrenci ilişkileri, diğer öğretim kademelerine göre daha yakın ve yoğundur. Çünkü “sınıf öğretmenliği” esastır. Yani öğretmen, aynı öğrencilerle yıllarca bir aradadır. Kuşkusuz bu durum ilkokul düzeyindeki rehberlik hizmetlerinde “Öğretmen’e en önemli görev ve sorumluluklar yüklenmesinin gerekçesini oluşturur. Öğretmen sınıftaki öğrencilerini daha iyi tanıma ve gelişmelerini izleme olanağına sahiptir. Çocukta ortaya çıkan sorunları ilk önce görme meydana gelen gelişimleri farketme fırsatına sahiptir. Bu yüzden ilköğretim döneminde rehberlik hizmetlerinde “Öğretmen merkezli” olarak yürütülmesi zorunludur.

İlköğretim düzeyindeki öğrencilere rehberlik hizmetleri öğretmen tarafından sağlanır (Yeşilyaprak 2002: 39).

İlköğretimin birinci kademesinde rehber öğretmenliğin daha kolay olduğu söylenebilir. Bunun nedenlerinden biri, ilköğretimin birinci kademesinde genellikle aynı öğretmen tarafından yapılmasıdır. Bu özellik birinci kademe öğretmenlerine, branş öğretmenlerine oranla, öğrencilerini daha iyi tanıma fırsatı vermektedir. İkinci bir neden ise, bu çağ çocuklarının problemleri henüz derinleşmemiş düzeyde olması nedeniyle daha kolay çözümlenebilir olmalarıdır (Bakırcıoğlu 1994: 253).

Rehberlik ve psikoloji danışma programında birinci kademe öğrencileri için, doğru konuşma, okuma, yazma, özetleme, hesaplama gibi temel becerilerin kazandırılmasının yanı sıra, kişilik gelişimine ilişkin sorunların çözümünde ağırlık kazanmaktadır. İkinci kademe ise, bu sorunların yanında bir de mesleğe yönelme çalışmaları yer almaya başlamaktadır (Bakırcıoğlu 1994: 253).

Rehberli ve psikolojik danışma hizmetleri düzenlenirken öğretmen – çocuk ilişkisinin bu özel niteliği göz önüne alınmalı ve program yoğun bir danışman – öğretmen ilişkisi üzerine temellendirilmelidir. Bu işbirliği içinde öğretmenin rolü, çocuğu daha iyi tanıyan bir kişi olarak psikolojik danışmana, çocuğun gelişimi, gelişim sürecinde karşılaştığı önemli olaylar ve benzeri alanlardaki bilgileri sağlamak, gerektiğinde de kendi kişisel gözlemlerini aktarmak olmalıdır. Danışmanın rolü ise bu kişisel bilgiler çocuğu tanıma amacı ile değerlendirme, gerektiğinde yönetici ve öğretmenlere konsültasyon hizmeti verme ve rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden tüm öğrencilerin yararlanmasını sağlayacak önlemleri alma biçiminde özetlenebilir (Aydın 1990: 40).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ilk kez rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ortaöğretim kurumlarında 1975 yılında başlamıştır. Bu çalışma Nejla Oktay tarafından başlatılmış pilot bir çalışmaydı. daha sonraları bu hizmetler bir çok okullara yayılmıştır . 1995 yılında ise ilkokullarda rehberlik hizmetlerinin başlatılması çalışmalarına ağırlık verilmiş ve Milli Eğitim Şuralarında buna ilişkin kararlar alınmıştır.

KKTC Milli Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı 19 – 30 Haziran 1995 tarihli III. Milli Eğitim Şurası'nda rehberlik ve psikolojik danışmanlık konusunda alınan kararlar şunlardır:

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı bünyesinde "Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Araştırma" Merkezi ivedilikle kurulur.

Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin kuruluş aşaması sırasında hizmetlerin zorunlu eğitimde (İlköğretim) pilot uygulamalar biçiminde başlatılması sağlanır.

Bu çalışmaları yürütecek olan kişilerin alandan olması, rehberlik ve psikolojik danışma alanında eğitim görmüş olmaları gerekmektedir.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik uzmanlarının görev ve sorumlulukları yasal düzenleme ile belirlenir.

Hala yürütülmekte olan orta öğretimde rehberlik hizmetlerinin geliştirilerek yaygınlaştırılması sağlanır.

Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Araştırma Merkezi her dönem sonunda en az bir defa ayrıntılı çalışma raporu sunar.

Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Araştırma Merkezi için ihtiyaç duyulan alanlarda eleman yetiştirme çalışmaları en kısa zamanda planlanır.

Psikolojik Danışma, Rehberlik ve Araştırma Merkezi hizmetlerinin okullarda başarılı ve verimli bir biçimde geliştirilmesi için okulda yer, programda zaman ve bütçede kaynak ayrılır.

Rol karmaşasının olmaması için PDR alanının ayrı bir uzmanlık dalı olduğu kabul edilip uzmanların rehberlik ve danışmanlık hizmetleri dışında görevlendirilmemeleri sağlanır.

Eğitim ve öğreti ortamlarında öğretmen, yönetici ve hatta tüm okul personeli Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetlerinin yürütülmesinde doğal yardımcılardır. Gerek duyulduğu zaman Rehberlik ve Psikolojik Danışma uzmanlarının öğretmenlere hizmet için eğitim vermeleri işbirliği açısından yararlıdır.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetlerinin bir boyutu olan “Mesleki Rehberliğin” etkin olabilmesi için insan gücü planlanmasında Devlet Planlama Örgütü ile iş birliğine gidilir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma uzmanı işinin gerektirdiği, bireyi tanıma amacıyla uygun bilgi toplama, tekniklerini okul – aile işbirliği ile geliştirir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma uzmanlarının tanıma teknikleri içerisinde gerekli gördüğü yetenek kişilik test envanterini kullanır, uygular ve değerlendirir.

Öğrencileri tanıma sırasında bilgi toplanırken gizlilik esas kabul edilir ve “etkileyici ibarelerden” kaçınılır.

Bilgi doğru ve yerinde toplanır. Bu işlem amaç değil araç olarak kabul edilir.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında eleman yetiştirilmesi için yurt içi ve yurt dışı imkanlarından yararlanılır.

Yeterli sayıda ve nitelikte Psikolojik Danışma uzmanı olmadığı göz önünde bulundurularak bu açığı kapatmak amacıyla ülkemizdeki üniversitelere çağrı yapılarak Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümlerinin açılması sağlanmaya çalışılır.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik uzmanlarının formasyonlarını master ve doktora seviyelerine çıkarmaları için burs olanakları sağlanır.

Yurt içi ve yurt dışı üniversitelerle işbirliği yapılarak hizmet içi eğitim verilir.

Psikolojik Danışma Rehberlik ve Araştırma merkezinde yer alacak özel eğitim uzmanlarıyla işbirliği yapılarak özel eğitime ihtiyaç duyan ve engelli öğrencilere gereken destek ve yardımlar yapılır.

KKTC Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı 19 – 30 Haziran 1995 tarihli III. Milli Eğitim Şurası’nda alınan kararlara bağlı olarak henüz bir yasası olmamasına rağmen Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde bir Rehberlik ve Psikolojik

Araştırma Merkezi kurulmuş, bununla beraber 1995 – 1996 öğretim yılının ikinci yarısından itibaren dört pilot ilkokulda çalışmalara başlanmıştır.

Bir iş kolunun kurulması ve bu alana ilişkin işlerin yürütülmesi ve amaçlarına ulaşması için belli yasa, tüzük ya da yönetmeliklere dayanan; belli bir modeli kendine özgü bütçesi bulunan bir örgüte gereksinim vardır.

“Rehberlik hizmetlerinin okul düzeyinden Bakanlık düzeyine doğru örgütlenişi 1983 yılında sağlanmıştır” (Bakırcıoğlu 1994: 208).

Rehberlik hizmetleri planlı, programlı ve sistemli faaliyetlerdir. Bu nedenle bu hizmetlerin hiyerarşik bir şekilde örgütlenmesi, görev ve sorumlulukların belirlenmesi gerekir. Örgütlenme Milli Eğitim Bakanlığı düzeyinde başlayarak, il düzeyine ve okul düzeyine yayılır. Okuldaki yönetici, sınıf öğretmeni ve uzmanların görev ve sorumlulukları yönetmeliklerce belirlenmiştir.

Ayrıca her okulda bir yıl içinde uygulanacak rehberlik faaliyetlerinin organize edilmesi, belli programlar çerçevesinde planlanıp hazırlanması, hizmetlerden beklenen yararı elde etmede son derece önemlidir. Uygulanan hizmetlerin süreç sonunda değerlendirilmesi hedefe ulaşma düzeyinin ve ortaya çıkan eksikliklerin saptanarak değerlendirilmesi için çözümler önerilmesi gerekir.

Örgüt yapısı içinde, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin anlamına ve amacına uygun biçimde yürütülmesinde en etkili kişi “okul rehber öğretmeni”dir. İlköğretimde ise sınıf öğretmeni de en az rehber öğretmen kadar etkilidir.

Rehberlik hizmetleri, çocuğun kendisinden çok onu yetiştiren çevreye odaklanmıştır. Ortamı iyileştirme olarak adlandırılan bu amacın yardımı başta ana – babalar olmak üzere çocuğu etkilemekte olan bütün kişileri çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda aydınlatmaktır. Bu açıdan aşırı koruyucu ya da aşırı istekçi, sert, katı ya da ilgisiz ana – babaları grup terapiye alarak çocuğa karşı daha sağlıklı bir tutum geliştirmelerine yardımcı olmak bu merkezlerde çalışan danışman psikologların belli başlı görevlerini oluşturmaktadır (Kuzgun 1995: 192).

ilkokullarda rehberlik programı, öğretmen-yönetici-veli-danışman işbirliğine ağırlık vermektedir. İlkokullarda bulunan danışman görevi daha çok, rehberlik programını örgütlemek, sınıf öğretmenlerinin çalışmalarını koordine etmek, öğretmenlerin rehberlik çalışmalarını kolaylaştıracak araçları ve imkanları hazırlamak, zaman zaman kendisine havale edilmiş uyumsuz öğrencilerin terapisiyle uğraşmak, sınıf öğretmeni, veli ve çevre arasında işbirliği sağlamak, öğretmenleri görev başında yetiştirme faaliyetlerini organize etmek, sınıf öğretmenin yetki ve sorumluluğuna girmeyen rehberlik çalışmalarını yürütmektir. Bunların dışında, öğrenci ile yüz yüze yapılan rehberlik faaliyetlerini sınıf öğretmeni yürütmektedir. Görülüyor ki ilkokullarda sınıf öğretmeni, rehberlik çalışmalarının temel dayanağı halinde bulunmaktadır. (Tan 1992:300).

Tüm bu çalışmaların yürütülmesinde, rehberlik çalışmalarının temel dayanağı olan sınıf öğretmenin, rehber öğretmenlerin görevlerinin bilincinde olmaları çok önemlidir.

Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği'nde (1985) rehber öğretmen; "asıl görevi, öğrencilere yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri olan öğretmen" diye tanımlanmaktadır. (Bakırcıoğlu 1994:223).

Tanımından da anlaşıldığı gibi "rehber öğretmen" terimi, "okul danışmanı", "rehberlik uzmanı", "psikolojik danışman" terimlerinin yerine kullanılmıştır.

Uzmanlık eğitimi almış olan rehber öğretmen, şu görevleri yerine getirmektedir:

1. Rehberlik ve psikolojik danışma Programından, paylarına düşeni yerine getirmeleri için, sınıf rehber öğretmenlerine yardımcı olmaktadır.

2. Sınıf rehber öğretmenleriyle işbirliği yaparak, yeni gelen öğrencilerin, okulu ve yakın çevreyi tanımasını sağlamaktadır.

3. Öğretmen programını, okulla ilgili yasa ve yönetmelikleri, bunlarla ilgili değişiklikleri rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini, disiplin kurulunu ve gereksinim duyulan daha başka konuları açıklayan kitapçık ya da kitapçıklar hazırlamakta; bunların öğrencilere ulaştırılmasını sağlamaktadır.

4. Öğretim, okul ve meslek seçimi, başarısızlık, öğrenme güçlükleri kişisel-toplumsal uyum sorunları vb. bulunan öğrencilere, psikolojik danışma uygulamakta, Bu öğrencilerin uyum ve gelişim durumlarını izlemekte, sonuçları değerlendirmekte. Bu yolla, gereksinimleri, beklentileri ve gizil güçleri konularında öğrencilerin bilinçlenmelerini sağlamakta. Onların kişisel beklentileri ile toplumun beklentileri doğrultusunda kendilerini gerçekleştirmelerine yardım etmektedir.

5. Öğrencilerin genel ve özel yeteneklerine ilgilerine, kişilik özelliklerine ve başarı düzeylerine ilişkin bilgi toplamak amacıyla test, envanter ve anket gibi psikolojik ölçme araçlarını uygulamakta. Elde ettiği ölçme sonuçlarını yorumlamakta; bunların, öğrencilerin kişisel dosyalarına işlenmesini sağlamakta; özel ve kişisel bilgilerin gizliliğini korumaktadır.

6. Üstün yetenekli öğrencilerle uyum güçlüğü olan öğrencileri saptıyor. Bunları, koordinatör rehber öğretmene bildiriyor; bunların gelişim gereksinimlerini karşılamak için gerekli önlemleri almaktadır.

7. Eğitici çalışmaları programlamada, görevli öğretmenlere yardımcı oluyor. Bu çalışmalara katılan öğrencilerin gelişim durumlarını izliyor, öngörülen aksaklıkların giderilmesine çalışmaktadır.

8. Sınıf rehber öğretmenleriyle görüşerek, öğrencilerin gelişim ve uyum sorunlarını saptıyor, bunları çözmelerine yardım etmektedir.

9. Öğrencilerin gidebileceği üst okullara, mesleklere ve iş olanaklarına ilişkin güncel, ayrıntılı bilgiler toplayıp, bunları öğrencilere duyurmaktadır.

10. Türlü iş alanlarını ve meslekleri tanıtmak amacıyla okulda, “meslekleri tanıtmak programları” hazırlıyor ve bu programları gerçekleştiriyor. Üst okullara ve iş yerlerine öğrencilerle birlikte geziler düzenlemektedir.

11. Velilere, öğrencilerin gelişimlerine; yetenek, ilgi ve başarılarına ilişkin bilgiler vermektedir.

12. Çevrede psikolojik yardım veren okulların ve başka kuruluşların çalışmalarını izliyor ve bunlarla işbirliği yapmaktadır.

13. Öğrencilerin eğitsel, mesleksel ve kişisel rehberliğe duydukları gereksinimi, bu konulardaki sorunlarını, bu sorunları doğuran etkenleri araştırıyor; elde ettiği sonuçların ışığında, öğretmen ve yöneticilere önerilerde bulunmaktadır.

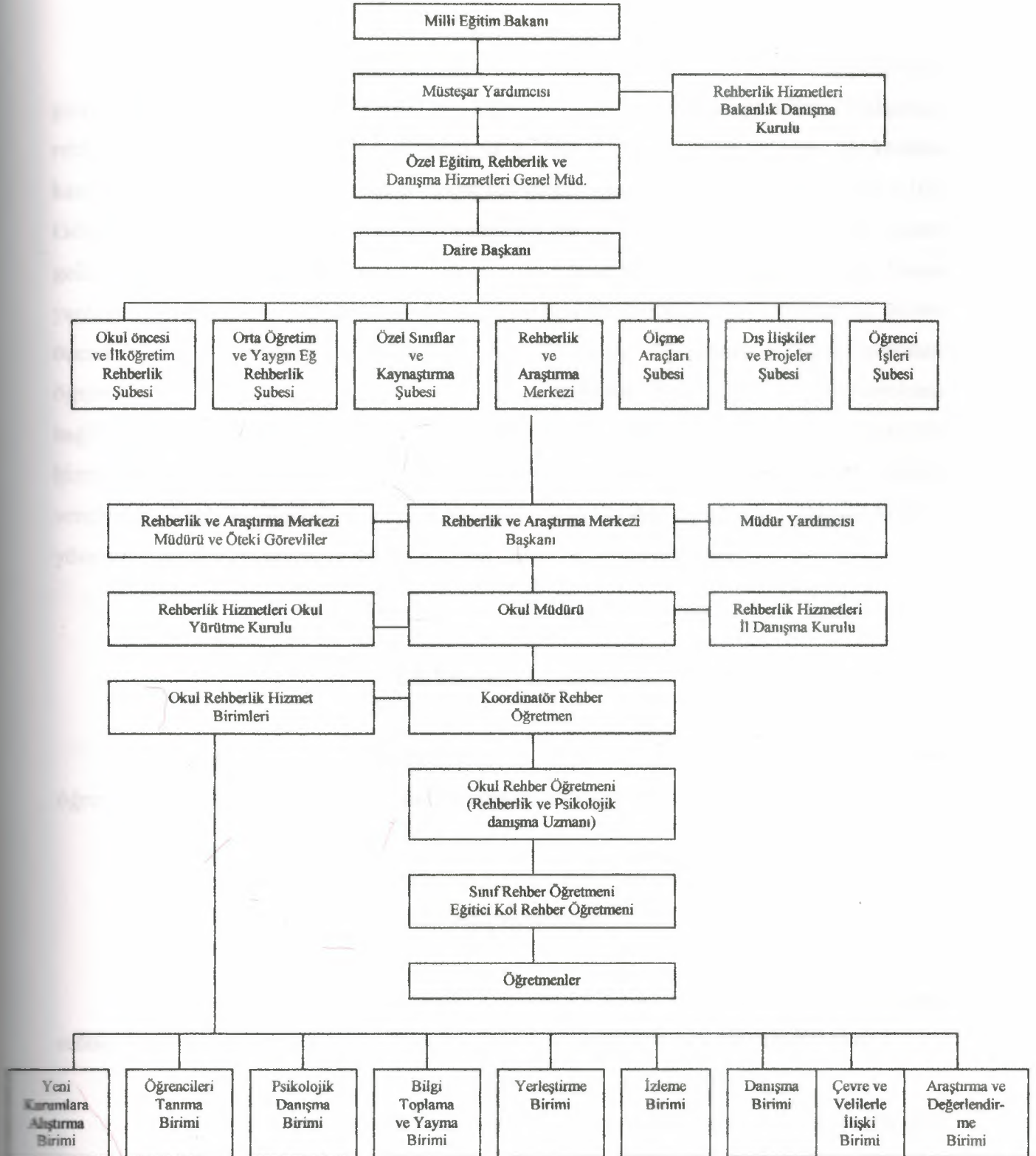
14. Rehberlik ve psikolojik danışmada kullanılacak test, envanter, anket, öğrenci kişisel dosyası gibi araçları hazırlama ve geliştirme çalışmalarına katılmaktadır.

15. Okul-aile birliği toplantılarına katılarak, velilere, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleriyle ilgili açıklamalarda bulunmaktadır.

16. Okulu bitiren öğrencilerin durumlarını inceleyerek, elde ettiği sonuçları çözümlüyor ve bunları ilgililerin bilgisine sunmaktadır.

Yukarıdaki sıralanan görevlerin yerine getirilebilmesi için okulda hizmet veren yöneticiden öğretmene kadar bütün personelin rehberlik çalışmalarının bilincinde olmaları ve yararına inanmaları gerekmektedir. Çünkü rehberlikte zorlama yoktur, tamamen gönüllülük isteyen bir alandır. Bu nedenle okul personeli bu konuya önem vermeli ve rehberlik personeline yardımcı olmalıdır. Okullarda görev yapmakta olan rehber öğretmenlerinin görevleri yönetici ve öğretmenler tarafından doğru şekilde algılanmadığı takdirde rehberlik hizmetleri amacına ulaşamayacaktır. Bu nedenle ilkokullarda rehber öğretmenlerinin görevlerinin özellikle sınıf öğretmenleri tarafından doğru algılanması rehberlik hizmetlerini daha işlevsel hale getirecek ve amacına ulaşmasında yardımcı olacaktır.

TABLO 1
REHBERLİK HİZMETLERİ ÖRGÜT ŞEMASI

BÖLÜM II:

PROBLEM

2.1 Problem Durumu

Çağdaş eğitimimiz göz önüne alınacak olursa; eğitimimizde en fazla uygulanması gereken rehberlik anlayışının gelişimsel rehberlik anlayışı olduğu görülür. "Gelişimsel rehberlik çok yönlüdür; kişinin yalnız zihin ya da duygu gelişimine ya da belli bir konuda karar verme sorununa değil, bir bütün olarak gelişimine odaklanmıştır" (Kuzgun, 1992, s.16.) Gelişimsel rehberliğin temelinde bireyin gelişimsel ihtiyaçları vardır. Her dönemde insanın gelişimsel ihtiyaçları olduğu ve bu anlayışla her dönemde gelişimsel rehberliğin bireye yardımcı olduğu göz önüne alınacak olursa rehberliğin ilköğretimden başlamasının ne derece önemli olduğu görülmektedir. Çağdaş eğitim sisteminde öğrencinin merkeze alınması; öğrencide ise kişilik gelişiminin her yönü ile temel taşlarının atıldığı ilkokullarda oluşmasına bağlı olarak ; rehberlik hizmetlerinin ilkokullardaki, öğretmen, öğrenci, veli ve yöneticinin hizmetine sunulmuş olması gereklidir. Rehberlik hizmetlerinin en iyi şekilde hizmet verebilmesi için de ilkokul rehberlik uzmanının görevlerinin öğretmen, öğrenci, veli ve yöneticiler tarafından doğru şekilde algılanması büyük önem taşımaktadır.

2.2. Problem Cümlesi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki sınıf öğretmenlerinin, ilkokul rehber öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin önem derecesine göre nasıl sıralanmaktadır?

2.3. Alt Problemler

Araştırma ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki sınıf öğretmenlerinin ilkokul rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşlerinin ortaya konması amaçlanmaktadır.

1. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerini kişisel özellikleri nelerdir ?
2. Sınıf öğretmenlerinin, ilkokul rehber öğretmenin görevleri ile ilgili görüşleri nelerdir ?

3. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?

4. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle mezun oldukları eğitim kurumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

5. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle meslek kıdemlerine göre farklılık var mıdır?

6. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle rehberlik ve psikolojik danışman konusunda hizmet için eğitime katılım durumuna göre fark var mıdır?

7. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle okuttukları sınıf düzeyine göre fark var mıdır?

2.4. Önem

Bu araştırma sonuçlarının ;

1. K.K.T.C. Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından ilkokullarda oluşturulan rehberlik hizmetlerinin daha etkili bir şekilde yapılmasına,
2. Rehber uzman yetiştiren bölümlerdeki programların düzenlenmesine,
3. Konuyla ilgili uzmanların bakış açısını geliştirmesine,
4. İlkokullarda görev yapan rehber öğretmen ve sınıf öğretmenlerinin rehberlikle ilgili rollerini daha iyi değerlendirmesine,
5. Konuyla ilgili olarak yeni araştırmaların yapılmasına yardımcı olacağı umulmaktadır.

2.5. Sayıtlar

Araştırmada;

1. İlkokul öğretmenleri anketleri cevaplarken gerçek düşüncelerini yansıtmışlardır
2. Araştırmada kullanılan anket formu, öğretmenlerin, rehberlik uzmanlarının görevlerine ilişkin görüşlerini yansıtacak niteliktedir.

2.6. Sınırlılıklar

1. Araştırmada elde edilen veriler oluşturulan anket formundaki sorular ile sınırlandırılmıştır.
2. Örneklem 200 kişi ile sınırlandırılmıştır.

2.7. Tanımlar

Algı : Bir şeye dikkati yönelterek, o şeyin bilincine varma, idrak. (TDK, 1988, s.50)

İlkokul : Öğrenim çağında bulunan, bütün kız ve erkek çocuklar için zorunlu, devlet okullarında parasız olan beş yıllık okul (Fidan ve Erden, 1991, s.256)

İlkokul Öğretmeni (Sınıf Öğretmeni) : Eğitim ve öğretim işleriyle görevli bakanlığın ve bakanlığa bağlı eğitim ve öğretim kurum ve kuruluşlarının yürütmekte olduğu eğitim ve öğretim hizmetlerinin gerektirdiği asıl ve sürekli görevlerde çalışan kişi. (KKTC Öğretmenler Yasası, 1985, s.1)

Öğrenci : Eğitim ihtiyacı olan ve bu ihtiyacını karşılamak amacıyla formal eğitim kurumlarına devam eden bireyler. (Fidan ve diğerleri, 1991, s.257)

Öğrenme : Belirli durumlar ve sorunlara karşı olan tepki ve davranışlarımızı, araya giren başka etkinlik ve yaşantıların etkisiyle değiştirebilme (Enç. 1980, s120)

Rehberlik : Rehberlik, ferdin en verimli bir şekilde gelişmesi ve tatminkar intibaklar sağlamlasında gerekli olan tercihleri, yorumları, planları yapmasına ve kararları vermesine yarayacak bilgi ve hünerleri kazanması ve bu tercih ve kararları yürütmesi için ferde yapılan sistemli ve profesyonel yardımdır (Tan., 1975: 13)

BÖLÜM III : İLGİLİ ARAŞTIRMALAR Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Psikolojik danışma rehberlik hizmetlerinden beklentiler ile ilgili olarak yurt dışında yapılmış araştırmalar aşağıda özetlenerek verilmiştir.

Cennet (1991), tarafından yapılan “Veli ve Öğretmenlerin Algılarına Göre İlköğretim Rehberlik Uzmanının Rolü ve İşlevi” konulu araştırmada, veli ve öğretmenlerin algılarına göre ilkokul rehberlik uzmanının rolü ve işlevini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 146 veli ve 17 öğretmenin oluşturduğu örneklem gruba anket uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda ilkokul rehberlik hizmetlerinin gerekliliği ve önemi konusunda veli ve öğretmenlerin görüş birliğinde oldukları saptanmıştır. Çalışmanın sonucunda rehberlik hizmet alanları gereklilik sırasına göre; psikolojik danışma, bireyi tanıma, araştırma değerlendirme, oryantasyon (okula alıştırma) ve yerleştirme, konsültasyon (müşavirlik), izleme ve çevre ile ilişkiler şeklinde sıralanmıştır (Cennet, 1991).

Tuzcuoğlu (1995), tarafından yapılan “İlkokul Rehberlik Servislerinden Beklentiler ve Rehberlik Servisinin Öğrenciler üzerindeki etkisi” konulu araştırmada, öğretmenlerin, yöneticilerin ve velilerin ilkokullarda rehberlik hizmetlerinden neler bekledikleri; beklentileri doğrultusunda sunulan hizmetlerin öğrenciler ve veliler üzerindeki etkisinin ortaya konması amaçlanmıştır. Pilot bir okulda beklentiler doğrultusunda oluşturulan rehberlik servisinin öğrenciler ve veliler üzerindeki etkisinin olumlu olduğu sonucuna varılmıştır (Tuzcuoğlu, 1995):

Erkan (1997), Ankara il merkezindeki üç ilköğretim okulunda yaptığı “İlköğretim Öğrencilerinin Rehberlik İhtiyaçlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma” sonuçlarında ilkokul öğrencilerinin rehberlik ihtiyaçlarına ilişkin sıralamada eğitsel ve mesleki rehberlik ihtiyaçları üst sıralarda kişisel – sosyal ihtiyaçları alt sıralarda yer almıştır. Öğretmenler öğrencileri için velilerden, veliler de velisi bulundukları öğrenciler için öğrencilerin kendilerinden fazla rehberlik ihtiyacı belirtmişlerdir. İlkokul öğrencileri, orta okul öğrencilerinden fazla rehberlik ihtiyacı göstermişler. Kız ve erkek öğrencilerin rehberlik ihtiyaçları arasında fark bulunamamıştır. Orta okul öğretmenleri öğrencileri için, ilkokul öğretmenlerinden daha fazla rehberlik ihtiyacı belirtmiş. İlkokul öğrencilerinin velileri, orta okul öğrencilerinin velilerine göre daha fazla rehberlik ihtiyacı belirtmişlerdir. Velilerin öğrenim düzeyleri arttıkça velisi bulundukları öğrenciler için belirttikleri rehberlik ihtiyacı düzeyi azalmıştır (Erkan 1997).

Akbaş (2001), tarafından İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Rehberlik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Oluşturulan İşbirliğinin incelenmesi araştırmasında, yüksek ve düşük işbirliğinin sağlandığı okullarda önemli farklılıkların olduğu görülmüş. Yüksek işbirliğinin sağlandığı okullarda olumlu psikolojik danışma ve rehberlik anlayışı, personel arasında geliştirici iletişim, yüksek irade desteği, psikolojik danışmanın yüksek çaba ve motivasyonu, isteklilik, rehberlik hizmetlerinde eğitime ve gelişime önem verme, koruyucu rehberlik anlayışı, öğrenci ihtiyaçlarına duyarlılık, personelin sorumluluklarını üst düzeyde yerine getirme, okuldaki danışman rolünün diğer personel tarafından benimsenmesi, velilerin üst düzey de katılımını sağlamaya özen gösterme ve hizmet sunulan öğrenci sayısının az olması. Düşük düzeyde işbirliğinin sağlandığı okullarda ise şu faktörler önemli bulunmuştur:

Düşük idare desteği, engelleyici iletişim, danışmanın düşük motivasyonu, olumsuz psikolojik danışma ve rehberlik anlayışı, danışman rolünün benimsenmemesi, sorun çözmeye yönelik rehberlik anlayışı, sorumlulukların yeterince yerine getirilmemesi, ders programlarının yoğunluğu, konu ile ilgili yönetmeliklerin yetersizliği, veli katılımının sağlanmaması, öğrenci ihtiyaçlarını duyarsızlık, hizmet verilen öğrenci sayısının fazlalığı (Akbaş, 2001).

Carroll (1993), tarafından yapılan “İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Algılanan Roller ve Eğitimi” konulu araştırmada ilkökul rehber öğretmenlerinin okul ortamında üzerlerine aldıkları roller ile ideal rollerini nasıl gördüklerini tarif etmekte kendilerinden beklenen rolleri başarılı bir şekilde yerine getirebilmek için gereken eğitimi tanımlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda 95 rehber öğretmenden oluşan örneklem gruba anket uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda ilkökul rehberleri idealde bilgi verme rolünün olduğunu vurgulamakla beraber ailelere bilgi verme ve okul personeli ile hizmet içi eğitim çalışmaları yapmada yeterli zamanın veya aldıkları eğitim yeterli olmadığını belirtmişlerdir (Carroll, 1993, s.216).

Morse ve Russell (1988), tarafından yapılan “İlkokul Rehber Öğretmenleri kendi Rollerini Nasıl görmekte-dirler” konulu araştırma deneysel bir çalışmadır. Bu araştırmada ilkökul rehber öğretmenlerinin kendi rollerini nasıl tanımladıklarının ve gerçekte sahip olmaları gereken rolleriyle ilgili düşüncelerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 13ü rehber öğretmenden oluşan örneklem gruba, rehber öğretmenlerin 14 görevi ile ilgili 40 maddeden oluşan anket uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucuna göre ilkökul rehberlerini idealde en üst düzeyde olan ilk beş rolü;

1. İlkokul öğretmenlerine öğrencilerin tavırlarını, davranışlarını ve ilerleyişlerini tartışarak öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının öğretmenlere anlatılması.
2. Öğrencilere grup içinde çalışarak uygun sosyal tavırlar kazanmalarına yardımcı olmak.
3. Öğrencilerin kişilik kavramını oluşturmada yardımcı olmalıdır.
4. Grup halinde öğrencilere kendi duygularını anlamaları için yardımcı olmalıdır.
5. Öğrencilere grup olarak problem çözme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmalıdır.

olarak belirlenmiştir.

İlkokul rehberlerinin gerçekte uyguladıkları rollerden en üst düzeyde olan ilk beş rolü ise;

1. Özel ihtiyacı olan öğrencilere uygun eğitimi vermek.
2. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamada okul psikoloğu ve eğitim uzmanı ile çalışmak.

3. Öğrencilerle bireysel olarak duygularını anlamada onlara yardımcı olmak.
4. İlkokul öğretmenlerine öğrencilerin tavırlarını, davranışlarını ve ilerleyişlerini tartışarak öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının öğretmenlere anlatılması.
5. Öğrencilerin kişilik kavramını oluşturmada yardımcı olmalıdır. olarak belirlenmiştir (Morse ve Russell, 1988, s.54).

Carreiro ve Schulz (1988), tarafından yapılan “Kanada’daki İlkokul Rehberlerinin Faaliyetleri” konulu araştırmada ilkokullarda çalışan rehberlerin yerine getirdiği görevlerin ve bu görevlere verdikleri önemin ve ayırdıkları zamanın ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda pilot çalışma sonrasında oluşturulan 25 maddelik anket 95 rehber öğretmenden oluşan örneklem grubu uygulanmıştır. Örneklem grubun %67’sini belirten 65 rehber öğretmenden alınan verilere göre ilkokul rehberleri, öğretmenlere bilgi verme, bireysel danışma, okul müdürü ile toplantı, ailelerle toplantı konularında, verilen önem ve ayırdıkları zamanın aynı düzeyde yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Bulunan diğer bir sonuç ise ilkokul rehberlerinin, rehberlik faaliyetlerinden bazılarını verdikleri önem az olmasına rağmen bu faaliyetlere verdikleri önemden daha fazla zaman ayırdıklarıdır. Bu faaliyetler ise; öğle yemeği veya tenefüslerde nöbetçilik yapma, istatistikler derleyip raporlar yazma, boş dersleri doldurma ve öğretmen tablosuna katılma olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak ise ilkokul rehberlerinin önem verdikleri görevlere gerekli zamanı ayıramayıp, önem vermedikleri görevlere daha çok zaman harcamalarının sebebinin eğitim eksikliği ve okul yöneticileri, öğretmenler ve velilerin gerçekçi olmayan beklentileridir sonucu tesbit edilmiştir (Carreiro ve Schulz, 1988, s.63).

Wilgus ve Shelley (1988) , tarafından yapılan “İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Rolü: Öğretmen Algıları, Beklentileri ve Gerçek Fonksiyonları” konulu araştırmada okul çalışanlarının ilkokul rehber öğretmenlerin zamanlarını nasıl kullandıkları ile ilgili algıları, nasıl kullanmaları gerektiği ile ilgili beklentileri ve farklı danışman fonksiyonlarına ayrılan zamanın yüzdesini ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 7 ilkokulda bulunan çalışanlar örneklem olarak belirlenmiş ve anket uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda ilkokul rehber öğretmenlerinin fonksiyonları sıralamasını analiz ederken yüzdeliklerin üç grupta toplandığı görülmektedir. Bunlar sırası ile;

I. Grup; bireysel danışman, diğer işler (öğle yemeği gözcülüğü, otobüs gözcülüğü, disiplin işleri...), öğretmenlere bilgi vermedir. Bu görevlerin ilkokul rehber öğretmenlerinin işte geçirdikleri zamanın %48’ini oluşturduğu tespit edilmiştir.

II. Grup; rehberlik ve danışma toplantıları, aile ile iletişim ve grup danışmasıdır. Bu görevlerin ilkokul rehber öğretmenlerinin işte geçirdikleri zamanın %24’ünü oluşturduğu tesbit edilmiştir.

III. Grup; sınıf içi programlar, rehberlik ve danışmanlık dışı toplantılar, test uygulama (bireysel), sınıf içi gözlem, ailelerle görüşme, test uygulama (grup), sevk etme ve öğretmenleri geliştirmedir. Bu görevlerin ilkokul rehber öğretmenlerinin işte geçirdikleri zamanın %30’ini oluşturduğu tespit edilmiştir.

Ulaşılan diğer bir sonuç ise; ilkokul rehber öğretmenlerinin en çok zaman ayırması gereken görevleri bireysel rehberlik; sınıf öğretmenlerince de en üst sırada zaman ayrılması gereken görev olarak belirlenmiş ve gerçekte en çok zaman harcadıkları alan olarak tespit edilmiştir (Wilgus ve Shelley, 1988, s.263).

Bonebrake ve Borgers (1984), tarafından yapılan “Müdürler ve Rehber Öğretmenlerin, Rehber Öğretmenlerin Rollerini Üzerinde Algıları” konulu araştırmada; müdür ve rehber öğretmenlerin, okullardaki rehber öğretmenlerin ideal rollerine ilişkin algılarının ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 172 rehber öğretmen ve 169 müdürden oluşan örneklem gruba, rehber öğretmenlerin 15 görevi hakkında bir anket uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda okul müdürleri ile ilkokul rehberlerinin, ilkokul rehber öğretmenlerinin görevlerinden; bireysel rehberlik, küçük grup rehberliği, sınıf rehberliği, öğretmenlere bilgi verme ve onlara danışmanlık konularında fikir birliğinde oldukları belirtilmiştir.

Bunun yanı sıra; ilkokul rehberlerinin öğle yemeği sırasında gözcülük, araştırma yapma, ders programlarını düzenleme ve disiplin işleriyle uğraşma konularında, her iki grup da ilkokul rehber öğretmenin en az önemli gördükleri görevler olduğunu düşünmeleriyle beraber, müdürler bu görevlerde rehberlerin aktif rol oynamasını istemektedirler sonuçlarına varılmıştır (Bonebrake ve Borgers, 1984, s.194).

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde velilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentileriyle ilgili olmayıp konu ile dolaylı ilgili olabilecek üç araştırmaya rastlanmıştır. Yapılan araştırmaların özeti aşağıda sunulmuştur.

Bozkurt (1998), ilkokul öğretmenlerinin, ilkokuldaki rehberlik uzmanlarının görevleri konusunda bilinçlilik düzeyleriyle ilgili araştırmasında sınıf öğretmenlerinin ağırlıklı görüşleri dikkate alındığında; “sınav zamanlarında gözcülük yapma; okul binasını, okul yönetimini, kurallarını ve ders dışı etkinlikleri tanıtmaya çalışmaları yapma; okul yöneticilerine, okulun işleyişi ile ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konularda yardımcı olma; tenefüslerde öğrencilerini itişip kakışmasını önlemek amacı ile nöbet tutma; öğrenmede sınıfın gerisinde kalan öğrencileri rehberlik servisine alarak sınıfın ahengini koruma; çocuğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren anne – baba anlaşmazlıklarını çözümleme, gerektiğinde aile terapisi yapma; okulun eğitim – öğretim işlerinin aksamaması için gerektiğinde boş geçen derslere girme” dışındaki maddelerde tanımlanan işleri rehberlik uzmanının görevleri arasında görmektedirler. Sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıfla, rehber öğretmenin görevlerine yönelik görüşleri arasında hiçbir anlamlı ilişki bulunamamıştır. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine ve hizmet içi eğitim kursuna katılma durumlarına göre rehber öğretmenin görevlerine ilişkin olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır (Bozkurt, 1998).

İnsay (2002), İlkokullarda öğretmen, öğrenci ve velilerin eğitsel, mesleki, kişisel – sosyal boyuttaki rehberlik ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu araştırmada velilerin eğitsel boyutta; çocuklarının daha verimli çalışma yollarını öğrenme ihtiyacı, sınavlarda nasıl başarılı olabileceğini öğrenme ihtiyacı, Zamanı nasıl daha iyi kullanabileceğini öğrenme ihtiyacı, Nasıl daha doğru ve çabuk karar verebileceğini öğrenme ihtiyacı. Mesleki Boyutta; öğrencinin en başarılı olacağı işleri öğrenme ihtiyacı. Kişisel ve

sosyal boyutta; Davranışlarından daha fazla sorumlu olabilmeyi öğrenme ihtiyacı, yapmaktan mutlu olacağı şeyleri öğrenme ihtiyacı, duygularının davranışlarını nasıl etkilediğini öğrenme ihtiyacı yüksek düzeyde çıkmıştır (İnsay, 2002).

Yakar (2003), velilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinde cinsiyetlerinden ziyade onların öğrenim düzeyleri, çocuklarını gönderdikleri okul, meslekleri ve onların çocukları ile olan ilişki, tutum ve tavırlarının etkili olduğu, ayrıca çocuğun zamanın büyük bir bölümünü evde geçirdiği düşünülürse, okul ve psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri velilere tanıtılmadan rehberlik çalışmalarından beklenen başarının elde edilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Araştırma bulgularında da velilerin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklentilerinin yoğun olduğu, en çok yoğunlaşan beklenti maddelerinin başında da velilerin bilgilendirilmesiyle ilgili maddeler olduğu görülmektedir.

BÖLÜM IV : YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin karşılanması, verilerin çözümü ve yorumlanması başlıkları altında gerekli bilgiler aktarılmıştır.

4.1. Araştırma Modeli

Araştırma ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin, ilkokullardaki rehberlik uzmanının görevleri konusunda eğitim düzeyinin ortaya konması amaçlandığından tarama modelindedir.

4.2. Evren

Araştırmanın evreninin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan 1078 öğretmen oluşturmaktadır.

4.3. Örneklem

Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin sayısına zaman ve mali olanaklar nedeniyle ulaşmak mümkün olmadığından oransız eleman örnekleme yöntemi ile seçilen 200 öğretmen grubundan anketlere eksik cevap verenler çıkarılarak kalan 150 kişi örnekleme oluşturmaktadır.

Örnekleme oluşturan grubun okullara göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

TABLO 2 :

Örnekleme Oluşturan Öğretmenlerin Okullara Göre Dağılımı

Okulun Adı	Öğretmen Sayısı
Atatürk İlkokulu	16
Şehit Er. İlkokulu	2
Dokuz Ey. İlkokulu	13
Necati Taş. İlkokulu	1
Şehit Doğan Ah. İlkokulu	6
Çağlayan İlkokulu	8
Şht. Yalçın İlkokulu	6
Şht. Tuncer İlkokulu	7
Serhatköy İlkokulu	3
Zümrütköy İlkokulu	6
Özgürlük İlkokulu	9
Barış İlkokulu	3
Bostancı Fikri Karayel İlkokulu	3
Değirmenlik İlkokulu	5
Doğancı İlkokulu	6
Aydıncıköy İlkokulu	3
Girne Yirmiüç Nisan	10
Alaniçi İlkokulu	5
Akdoğan İlkokulu	4
Çayönü İlkokulu	1
Tatlısu İlkokulu	5
Esentepe İlkokulu	1
Eşref Bitlis İlkokulu	1
Dr. Fazıl Küçük İlkokulu	7
Haspolat İlkokulu	5
Lapta İlkokulu	4
Lefke İlkokulu	9
Minareliköy İlkokulu	1
Toplam 28 İlkokul	150

TABLO 3 :

**Ulaşılmak istenen, Ulaşılan ve Anketi Geçerli Sayılan Örneklem Grubunun
Sayısal Dağılımı**

	Ulaşılmak İstenen		Ulaşılan		Geçerli	
	f	%	f	%	f	%
Öğretmen	200	100	150	75	150	75

Tablo 3'ten görüldüğü gibi örneklem grubunun %84'üne ulaşılmıştır. Ulaşılan tüm anketler geçerli sayılmıştır.

4.4. Veriler ve Toplanması

4.4.1 Veri Toplama Araçları

Araştırmada belirlenen amaçlara ulaşmak için “Anket Formu” kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin, ilkokul rehberlik uzmanının görevleri hakkındaki görüşlerini saptamak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu, iki bölümden oluşmaktadır :

1. Bölümde kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik yedi soruya yer vermiştir. II. Bölümde ise sınıf öğretmenlerinin ilkokullardaki rehberlik uzmanının görevlerine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik kırk soruya yer verilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin, ankette yer alan görüşlerine katılma düzeylerinin izleyebilmeleri için her iteme verilecek cevaplar “tamamen katılıyorum, çoğunlukla katılıyorum, kararsızım, az katılıyorum, hiç katılmıyorum” şeklinde beşli dereceleme uygun olarak düzenlenmiştir.

4.4.2 Uygulama

Uygulama araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Anketlerin çoğaltılmasından sonra, belirlenen örnekleme yer alan okullardaki öğretmenlere ulaşılarak uygulama yapılmıştır ve eksiksiz olarak doldurulan anketler araştırmacı tarafından geriye alınmıştır.

Bir okuldaki uygulama bitirildikten sonra, örneklemdaki diğer okula gidilmiş ve aynı uygulamalar orada da tekrarlanmıştır.

4.5 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada verilerin çözümlenmesinde bilgisayardan yararlanılmıştır. Çözümlenme için SPSS paket programı kullanılmıştır.

Bu paket programına bağlı olarak ;

1. Öğretmenlere ait kişisel bilgilerin betimlenmesi amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) hesaplamaları yapılmıştır.
2. Öğretmenlerin, ilkokul rehberlik uzmanının görevleriyle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) hesaplamaları yapılmıştır.
3. Öğretmenlerin cinsiyet ve kursa katılım durumuna göre rehberlik öğretmen görüşlerine yönelik görüşleri arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla bütün soru maddeleri için t-testi (kıdem, eğitim durumu, okuttukları sınıflara göre) kullanılmıştır.
4. Öğretmenlerin, rehber öğretmenlerin görevleri ile ilgili bilgi düzeylerini (kıdem, eğitim durumu, okuttukları sınıflara göre) farklılaşma durumu belirlemek amacıyla her soru maddesine tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır.

BÖLÜM V : BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde ele alınan amacın çözümü için toplanılan verilerin aritmetiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar verilmektedir. Bulgular ve yorumların verilisinde önce öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri açısından durumları ele alınmıştır.

5.1 Bulgular

5.1.1 Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri İle İlgili Bulgular

TABLO 4:
Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

CİNSİYET	F	%
Kadın	59	39.3
Erkek	91	60.7
Toplam	150	100

Tablo 4'den görüldüğü gibi örneklem grubun %39.3'ü kadın ve %60.7'si erkektir.

TABLO 5 :

EĞİTİM DÜZEYİ	F	%
İki Yıllık Eğitim Enstitüsü	4	2.7
Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	5	3.3
Dört Yıllık Eğitim Enstitüsü	129	86
Yüksek Lisans	12	8
Toplam	150	100

Tablo 5'den görüldüğü gibi öğretmenlerin %2.7'ı iki yıllık eğitim enstitüsünden %3.3'ü üç yıllık eğitim enstitüsünden, %86.0'ı dört yıllık yüksek ve %8.0'ı da yüksek lisans mezunudur.

TABLO 6:

5.1.2 Öğretmenlerin Meslek Kıdemlerine Göre Dağılımı

ÖĞRETMENLİK MESLEK KIDEMİ	f	%
2 yıldan az	7	4.7
2 – 4 yıl	16	10.7
5 – 9 yıl	35	23.3
10- 20 yıl	87	58.
20 yıldan çok	5	3.3
Toplam	150	100

Çizelge 6'da görüldüğü gibi öğretmenlerin %4.7'ı 2 yıldan az, %10.7'si 2.4 yıl, %23.3'ü 5-9 yıl, %58'i 10-20 yıl ve %3.3'ü 20 yıldan çok meslek kıdemine sahiptir.

Öğretmenlerin göreve başladıklarından beri rehberlik ve psikolojik danışma konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim kursuna katılma durumlarına ilişkin dağılımı Tablo 7'de verilmiştir.

TABLO 7 :

5.1.3. Öğretmenlerin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Konusunda Herhangi Bir Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumlarına İlişkin Dağılımı

SEÇENEKLER	F	%
Evet	76	50.6
Hayır	74	49.4
Toplam	150	100

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğretmenlerin 50.6’sı rehberlik ve psikolojik danışma konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim kursuna katılmamıştır.

Öğretmenlerin katılmış oldukları kursların isimleri Tablo 8’de gösterilmiştir

TABLO 8:

5.1.4. Öğretmenlerin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Konusunda Katılmış Oldukları Kurslara Göre Dağılımı

KURSUN ADI	F	%
Rehberlik ve psikolojik danışma kursu	14	9.3
Öğrenme güçlüğü çeken çocukların tanınması ve eğitimi ile ilgili kurs	18	12.0
Bu konuda herhangi bir kursa katılmadım	118	78.7
Toplam	150	100

Çizelge 8’den görüldüğü gibi örneklem grubun %9.3’ü rehberlik ve psikolojik danışma kursuna ve %12.0’ı öğrenme güçlüğü çeken çocukların tanınması ve eğitimi ile ilgili kursa katılmıştır. Örneklem grubun %78.7’si bu konuda herhangi bir kursa katılmamıştır.

Öğretmenlerin görev yapmakta oldukları okullara göre dağılımı Tablo 9’da verilmiştir.

TABLO 9:

Öğretmenlerin Görev Yapmakta Oldukları Okullara Göre Dağılımı

Atatürk İlkokulu	16	10.7
Şehit Ert. İlk.	2	1.3
Dokuz Ey. İlkokulu	13	8.7
Necati Taşkın İlk	1	0.7
Şahit Doğan Ah. İlk.	6	4.0
Çağlayan İlk.	8	5.3
Şht. Yalçın İlk.	6	4.0
Şht. Tuncer İlk.	7	4.7
Serhatköy İlk.	3	2.0
Zümrütköy İlk.	6	4.0
Özgürlük İlk	9	6.0
Barış İlk	3	2.0
Bostancı Fikri Karayel İlk.	3	2.0
Değirmenlik İlk	5	3.3
Doğancı İlk	6	4.0
Aydıncık İlk	3	2.0
Girne Yirmiüç Nisan	10	6.7
Alaniçi İlk.	5	3.3
Akdoğan İlk	4	2.7
Çayönü İlk.	1	0.7
Tatlısu İlk	5	3.3
Esentepe İlk	1	0.7
Eşref Bitlis ilk	1	0.7
Dr. Fazıl Küçük İlk	7	4.7
Haspolat İlk	5	3.3
Lapta İlk	4	2.7
Lefke İlk	9	6.0
Minareliköy İlk	1	0.7
Toplam 28 İlkokul	150	100

Tablo 9'da görüldüğü gibi anket yapılan öğretmenlerin %10.7'si Atatürk, %1.3. Şehit Ertuğrul, %8.7 Dokuz Eylül, %0.7 Necati Taşkın, %4.0 Şehit Doğan Ahmet, %5.3 Çağlayan, %4.0 Şehit Yalçın, %4.7 Şehit Tuncer %2.0 Serhatköy, %4.0 Zümrütköy, %6.0 Özgürlük, %2.0 Barış, %2.0 Bostancı Fikri Karayel, %3.3 Değirmenlik, %4.0 Doğancı, %2.0

Aydıncıköy %6.7'si Girne 23 Nisan, %3.3 Alaniçi, %2.7 Akdoğan, %0.7 Çayönü, %3.3 Tathısu, % 0.7 Eşref Bitlis , %0.7Esentepe, %4.7 Dr. Fazıl Küçük, %3.3 Haspolat, % 2.7 Lapta, %6.0 Lefke, %7'si Minareliköy ilkokulunda görev yapmaktadır.

Öğretmenlerin sınıflara göre dağılımı Tablo 10'da verilmiştir

TABLO 10:
Öğretmenlerin Okumakta Oldukları Sınıflara Göre Dağılımı

SINIF	f	%
Birinci Sınıf	28	18.7
İkinci Sınıf	27	18.0
Üçüncü Sınıf	33	22.0
Dördüncü Sınıf	32	21.3
Beşinci Sınıf	50	20
Toplam	150	100

Tablo 10'da görüldüğü gibi anket yapılan öğretmenlerin %18.7'si, birinci sınıfları, %18.0 ikinci sınıfları, %22.0'ı üçüncü sınıfları, % 21.3'ü dördüncü sınıfları ve %20.0'ı ise beşinci sınıfları okutmaktadır.

5.1.2 Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Rehberlik Uzmanlarının Görevlerine Yönelik Görüşleri İle İlgili Bulgular

TABLO 11 :

Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Öğrenciyi Tanımaya yönelik gerekli Dokümanları (Fiş, Gözlem Formu, Anket) Hazırlamalı ve Öğrencilere Uygulamalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	119	79.3
Çoğunlukla Katılıyorum	27	18.0
Kararsızım	1	0.7
Az Katılıyorum	1	0.7
Hiç Katılmıyorum	2	1.3
Toplam	150	100

Tablo 11’den görüldüğü gibi öğretmenlerin 119’u rehber öğretmenin öğrenciyi tanımaya yönelik gerekli dokümanları (fiş, gözlem formu, anket) hazırlamalı ve öğrencilere uygulamalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %79.7’sini, 27’si çoğunlukla katıldıklarını belirten grubun %18.0’ını, 1’i kararsız olduğunu belirterek grubunun %0.7’sini, 1’i az katıldığını belirterek grubun %0.07’sini, 2’si ise hiç katılmadıklarını belirterek grubun %1.3’ünü oluşturmaktadır.

TABLO 12:

Öğretmenlerin “Rehber Öğretmen Üstün Yetenekli Ya da Özel İhtiyaçları ve Problemleri (Görme, İşitme, Zihinsel ve Diğer) olan Öğrencileri Ortaya Çıkarmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	135	90.0
Çoğunlukla Katılıyorum	12	8.0
Kararsızım	1	0.7
Az Katılıyorum	2	1.3
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100

Tablo 12'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 135'i rehber öğretmenlerin üstün yetenekli ya da özel ihtiyaçları ve problemleri (görme, işitme, zihinsel ve diğer) olan öğrencileri ortaya çıkarmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %90.0'ını, 18'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %8.0'ını, 2'si az katıldıklarını belirterek grubun 1.3'ünü, oluşturmaktadır.

TABLO 13:

Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Hakkında Toplanan, Özel olmayan Genel Bilgilerden Yönetici, Öğretmen ve Velilerin Yararlanmalarını Sağlamalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	101	67.3
Çoğunlukla Katılıyorum	37	24.7
Kararsızım	8	5.3
Az Katılıyorum	4	2.7
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100

Tablo 13'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 101'i rehber öğretmenlerin öğrencilerin hakkında toplanan, özel olmayan, genel bilgilerden yönetici, öğretmen ve velilerin yararlanmaları sağlanmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %67.3'ünü, 37'si çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %24.7'sini, 8'i kararsız olduklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 4'ü az katıldıklarını belirterek grubun 2.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 14:

Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Sınav Zamanlarında Sınıf Öğretmenlerine Yardımcı olmalı ve Gözcülük Yapmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	F	%
Tamamen Katılıyorum	53	35.3
Çoğunlukla Katılıyorum	33	22.0
Kararsızım	18	12.0
Az Katılıyorum	27	18.0
Hiç Katılmıyorum	19	12.7
Toplam	150	100

Tablo 14’den görüldüğü gibi öğretmenlerin 53’ü rehber öğretmenlerin rehber öğretmenlerin sınav zamanlarında sınıf öğretmenlerine yardımcı olmalı ve gözcülük yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %35.3’ünü, 33’ü çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %22.0’ını, 18’i kararsız olduklarını belirterek grubun %12.0’ını, 27’si az katıldıklarını belirterek grubun %18.0’ını, 19’u ise hiç katılmadıklarını belirterek %12.7’sini oluşturmaktadır.

TABLO 15 :

Öğretmenlerin “Rehber Öğretmenler Disiplin Sorunu Olan Öğrencilerin Çevre Koşullarını ve Kişisel Özelliklerini İncelemelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	124	82.7
Çoğunlukla Katılıyorum	21	14.0
Kararsızım	3	2
Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	2	1.3
Toplam	150	100

Tablo 15’den görüldüğü gibi öğretmenlerin 124’ü rehber öğretmenlerin Disiplin sorunu olan öğrencilerin çevre koşullarını ve kişisel koşullarını incelemelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %82.7’sini, 21’i çoğunlukla katıldıklarını belirterek

grubun %14.0'ünü, 3'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %%2.0'ını, 2'si ise hiç katılmadıklarını belirterek %1.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 16:

Öğretmenlerin “Öğrencilerin Toplu Dosya Kayıtlarını Tutmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	104	69.3
Çoğunlukla Katılıyorum	36	24.0
Kararsızım	2	1.3
Az Katılıyorum	7	4.7
Hiç Katılmıyorum	1	0.7
Toplam	150	100

Tablo 16'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 104'ü rehber öğretmenlerin öğrencilerin toplu dosya kayıtlarının tutmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %69.3'ünü, 36'sı çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %24.0.0'ını, 2'si kararsız olduklarını belirterek grubun %1.3'ünü, 7'si az katıldıklarını belirterek grubun %4.7'sini, 1'i ise hiç katılmadığını belirterek %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 17:

Öğretmenlerin “Öğrenme Güçlükleri, Özel İhtiyaçları ve Problemleri Olan Öğrencileri Tanımaları İçin Öğretmenlere Yardım Etmeli ve Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	122	81.3
Çoğunlukla Katılıyorum	23	15.3
Kararsızım	2	1.3
Az Katılıyorum	3	2.0
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100

Tablo 17'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 122'si rehber öğretmenlerin öğrenme güçlükleri, özel ihtiyaçları ve problemleri olan öğrencilerin tanınmaları için öğretmenlere yardım etmeli ve bilgi vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %81.3'ünü, , 23'ü çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %15.3'ünü, 2'si kararsız olduklarını belirterek grubun %1.3'ini, 3'ü az katıldıklarını belirterek grubun %2.0'ını oluşturmaktadır.

TABLO 18 :

Öğretmenlerin “Okul Binasını, Okul Yönetimini, Kurallarını ve Ders Dışı etkinlikleri Tanıtma Çalışmaları Yapılmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	65	43.3
Çoğunlukla Katılıyorum	59	39.3
Kararsızım	14	9.3
Az Katılıyorum	8	5.3
Hiç Katılmıyorum	4	2.7
Toplam	150	100

Tablo 18'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 65'i rehber öğretmenlerin okul binasını okul yönetimini, kurallarını ve ders dışı etkinlikleri tanıtma görevini yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %43.3'ünü, 59'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %39.3'ünü, 14'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %9.3'ünü, 8'i az katıldıklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 4'ü ise hiç katılmadıklarını belirterek %2.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 19:

Öğretmenler “Öğrencilere Verimli Ders Çalışma Alışkanlığı Hakkında Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	F	%
Tamamen Katılıyorum	100	66.7
Çoğunlukla Katılıyorum	44	29.3
Kararsızım	2	1.3
Az Katılıyorum	2	1.3
Hiç Katılmıyorum	2	1.3
Toplam	150	100

Tablo 19’den görüldüğü gibi öğretmenlerin 100’ü rehber öğretmenlerin öğrencilere verimli ders çalışma alışkanlığı hakkında bilgi vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %66.7’sini, 44’ü çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %29.3’ünü, 2’si kararsız olduklarını belirterek grubun %1.3’ünü, 2’si az katıldıklarını belirterek grubun %1.3’ünü, 2’si ise hiç katılmadıklarını belirterek %1.3’ünü oluşturmaktadır.

TABLO 20 :

Öğretmenlerin “Okul Yöneticilerine Okulun İşleriyle İlgili Olarak İhtiyaç Duyduğu Konularda Yardımcı Olmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	36	24.0
Çoğunlukla Katılıyorum	26	17.3
Kararsızım	13	8.7
Az Katılıyorum	18	12.0
Hiç Katılmıyorum	57	38
Toplam	150	100

Tablo 20’den görüldüğü gibi öğretmenlerin 36’sı rehber öğretmenlerin okul yöneticilerine okulun işleriyle ilgili olarak ihtiyaç duydukları konularda yardımcı olmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %24.0’ünü, 26’sı çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %17.3’ünü, 13’ü kararsız olduklarını belirterek grubun

%8.7'sini, 18'i az katıldıklarını belirterek grubun %12.0'sini, 57'si ise hiç katılmadıklarını belirterek %3.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 21 :

Öğretmenlerin “Öğrencilere Görgü Kuralları Hakkında Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	78	52.0
Çoğunlukla Katılıyorum	49	32.7
Kararsızım	10	6.7
Az Katılıyorum	8	5.3
Hiç Katılmıyorum	5	3.3
Toplam	150	100

Tablo 21'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 78'i rehber öğretmenlerin öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %52.0'nı, 49'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %32.7'sini, 10'u kararsız olduklarını belirterek grubun %6.7'sini, 8'i az katıldıklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 5'i ise hiç katılmadıklarını belirterek %3.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 22:

Öğretmenler “Öğrencilerin Kendini Tanımasına Yardımcı Olmalıdır” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	120	80.0
Çoğunlukla Katılıyorum	29	19.3
Kararsızım	1	0.7
Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100

Tablo 22'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 120'si rehber öğretmenlerin, öğrencilerin kendini tanımasına yardımcı olmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %80.0'ini, 29'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %19.3'ünü, 1'i kararsız olduğunu belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 23:

Öğretmenlerin Öğrencilerden Derslerle İlgili Problemleri Olanlara Bu Konuda Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	94	62.7
Çoğunlukla Katılıyorum	37	24.7
Kararsızım	6	4.0
Az Katılıyorum	9	6.0
Hiç Katılmıyorum	4	2.7
Toplam	150	100

Tablo 23'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 94'ü rehber öğretmenlerin öğrencilerden derslerle ilgili problemleri olanlara bu konuda bilgi vermelidir sorusuna tamamen katıldıklarını belirterek grubun %62.7'sini, 37'si çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %24.7'sini, 6'sı kararsız olduklarını belirterek grubun %4.0'ını, 9'u az katıldıklarını belirterek grubun %6.0'ını, 4'ü ise hiç katılmadıklarını belirterek %2.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 24 :

Öğretmenlerin “Okula Gelmeyen Öğretmen Olduğu Zaman, Boş Dersleri Doldurmalı ve Öğrencilere Rehberlik Hizmetleri Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	64	42.7
Çoğunlukla Katılıyorum	41	27.3
Kararsızım	24	16.0
Az Katılıyorum	13	8.7
Hiç Katılmıyorum	8	5.3
Toplam	150	100

Tablo 24'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 64'ü rehber öğretmenlerin okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman, boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmeti vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %42.7'sini, 41'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %27.3'ünü, 24'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %16.0'sını, 13'ü az katıldıklarını belirterek grubun %8.7'sini, 8'i ise hiç katılmadıklarını belirterek %5.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 25 :

Öğretmenlerin “Öğrencilere Meslekleri Tanıtmalı ve Meslek Çeşitleri Hakkında Bilgi Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	96	64.0
Çoğunlukla Katılıyorum	42	28.0
Kararsızım	8	5.3
Az Katılıyorum	2	1.3
Hiç Katılmıyorum	2	1.3
Toplam	150	100

Tablo 25'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 96'sı rehber öğretmenlerin öğrencilere meslekleri tanıtmalı ve meslek çeşitleri hakkında bilgi vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %64'ünü, 42'si çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %28.0'ını, 8'i kararsız olduklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 2'si az katıldıklarını belirterek grubun %1.3'ünü, 2'si ise hiç katılmadıklarını belirterek %1.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 26 :

Öğretmenlerin “Son Sınıf Öğrencilerine Gidebilecekleri Okullar Hakkında Tanıtıcı Bilgiler Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	111	74.0
Çoğunlukla Katılıyorum	35	23.3
Kararsızım	-	-
Az Katılıyorum	2	1.3
Hiç Katılmıyorum	2	1.3
Toplam	150	100

Tablo 26'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 111'i rehber öğretmenlerin son sınıf öğrencilerine gidebilecekleri okullar hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %74.0'ını, 35'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %23.3'ünü, 2'si az katıldıklarını belirterek grubun %1.3'ünü, 2'si ise hiç katılmadıklarını belirterek %1.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 27 :

Öğretmenlerin “Okulla Yeni Başlayan Öğrencilere Okul Hakkında Tanıtıcı Bilgiler Vermelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	105	70.0
Çoğunlukla Katılıyorum	31	20.7
Kararsızım	4	2.7
Az Katılıyorum	8	5.3
Hiç Katılmıyorum	2	1.3
Toplam	150	100

Tablo 27'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 105'i rehber öğretmenlerin okula yeni başlayan öğrencilere okul hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %70.0'ını, 31'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %20.7'sini, 4'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.7'sini, 8'i az katıldıklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 2'si ise hiç katılmadıklarını belirterek %1.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 28 :

Öğretmenlerin “Derste Problem Çıkaran veya Özel Durumu Nedeniyle Dersin Sağlıklı İşlemesini Engelleyen Çocukların Rehberlik Servisine Alınarak Bireysel İlgilenmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	120	80.0
Çoğunlukla Katılıyorum	23	15.3
Kararsızım	4	2.7
Az Katılıyorum	3	2.0
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100

Tablo 28’den görüldüğü gibi öğretmenlerin 120’si rehber öğretmenlerin derste problem çıkararak veya özel durumu nedeniyle dersin sağlıklı işlemesini engelleyen çocukları rehberlik servisine alarak bireysel ilgilenmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %80.0’ini, 23’ü çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %15.3’ünü, 4’ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.7’sini, 3’ü az katıldıklarını belirterek grubun %2.0’sini oluşturmaktadır.

TABLO 29 :

Öğretmenlerin “Teneffüslerde Öğrencilerin İtişip Kakışmalarını Önlemek Açısından Nöbet Tutmalıdır” Görüşüne Katılma dereceleri

SEÇENEKLER	f	%
Tamamen Katılıyorum	60	40.0
Çoğunlukla Katılıyorum	35	23.3
Kararsızım	10	6.7
Az Katılıyorum	32	8.0
Hiç Katılmıyorum	33	22.0
Toplam	150	100

Tablo 29'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 60'ı rehber öğretmenlerin Teneffüslerde Öğrencilerin İtişip Kakışmalarını Önlemek Açısından Nöbet Tutmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %40'ını, 35'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %23.3'ünü, 10'u kararsız olduklarını belirterek grubun %6.7'sini, 32'si az katıldıklarını belirterek grubun %8'ini, 33'ü hiç katılmadıklarını belirterek %22.0'sini oluşturmaktadır.

TABLO 30 :

Öğretmenlerin “Sınıf-içi Rehberlik Çalışmalarında Öğretmenlere Bilgi Vermeli ve yardım Etmelidir” Görüşüne Katılma Dereceleri

SEÇENEKLER	F	%
Tamamen Katılıyorum	93	62.0
Çoğunlukla Katılıyorum	49	32.7
Kararsızım	8	5.3
Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100

Tablo 30'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 93'ü rehber Sınıf-içi Rehberlik Çalışmalarında Öğretmenlere Bilgi Vermeli ve yardım Etmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %62.0'sini, 49'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %32.7'sini, 8'i kararsız olduklarını belirterek grubun %5.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 31:

Öğretmenlerin "Sınıf İçinde Bazı Sorunlar Çıkararak ve Özel Problemleri Olan Öğrenciler Hakkında Öğretmenler Görüşmeler Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	118	78.7
Çoğunlukla Katılıyorum	26	17.3
Kararsızım	5	3.3
Az Katılıyorum	1	0.7
Hiç Katılmıyorum	0	0.0
Toplam	150	100.0

Tablo 31'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 118'i rehber öğretmenlerin Sınıf İçinde Bazı Sorunlar Çıkararak ve Özel Problemleri Olan Öğrenciler Hakkında Öğretmenler Görüşmeler Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %78.7'sini, 26'sı çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %17.3'ünü, 5'i kararsız olduklarını belirterek grubun %3.3'ünü, 1'i az katıldıklarını belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 32:

Öğretmenlerin "Üstün ve Özel Yetenekli Öğrencilerle Çalışma Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	100	66.7
Çoğunlukla Katılıyorum	38	25.3
Kararsızım	8	5.3
Az Katılıyorum	4	2.7
Hiç Katılmıyorum	0	0.0
Toplam	150	100.0

Tablo 32'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 100'ü rehber öğretmenlerin Üstün ve Özel Yetenekli Öğrencilerle Çalışma Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %66.7'sini, 38'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %25.3'ünü, 8'i kararsız

olduklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 4'ü az katıldıklarını belirterek grubun %2.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 33 :

Öğretmenlerin "Öğretmenlere Çocuklarına Bazı Problemlerin Farkına Varma ve Anlamada Yardımcı Olmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	100	66.7
Çoğunlukla Katılıyorum	45	30.0
Kararsızım	4	2.7
Az Katılıyorum	0	0.0
Hiç Katılmıyorum	1	0.7
Toplam	150	100.0

Tablo 33'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 100'ü rehber öğretmenlerin Öğretmenlere Çocuklarına Bazı Problemlerin Farkına Varma ve Anlamada Yardımcı Olmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %66.7'sini, 45'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %30.0'ını, 4'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.7'sini, 1'i 33'ü hiç katılmadığını belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 34:

Öğretmenlerin "Çevreden Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yardımı Veren Başka Kuruluşları Tanımak ve Gerektiğinde Öğrenci Göndermelidir" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	97	64.7
Çoğunlukla Katılıyorum	42	28.0
Kararsızım	9	6.0
Az Katılıyorum	1	0.7
Hiç Katılmıyorum	1	0.7
Toplam	150	100.0

Tablo 34'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 97'si rehber öğretmenlerin Çevreden Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yardımı Veren Başka Kuruluşları Tanımalı ve Gerekliğinde Öğrenci Göndermelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %64.7'sini, 42'si çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %28'ini, 9'u kararsız olduklarını belirterek grubun %6.0'sını, 1'i az katıldığını belirterek grubun %0.7'sini, 1'i hiç katılmadığını belirterek %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 35 :

Öğretmenlerin "Öğrenciler Hakkında Toplanan Bilgileri Sınıflanmalı ve Analiz Etmelidir" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	F	%
Tamamen Katılıyorum	115	76.7
Çoğunlukla Katılıyorum	30	20.0
Kararsızım	4	2.7
Az Katılıyorum	0	0.0
Hiç Katılmıyorum	1	0.7
Toplam	150	100.0

Tablo 35'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 115'i rehber öğretmenlerin Öğrenciler Hakkında Toplanan Bilgileri Sınıflanmalı ve Analiz Etmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %76.7'sini, 30'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %20.0'sini, 4'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.7'sini, , 1'i hiç katılmadıklarını belirterek %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 36 :

Öğretmenlerin "Öğrenmede Sınıfın Gerisinde Kalan Öğrencilere Rehberlik Servisine Alarak Ahengini Korumalıdır" Görüşüne Katılım Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	75	50.0
Çoğunlukla Katılıyorum	35	23.3
Kararsızım	23	15.3
Az Katılıyorum	13	8.7
Hiç Katılmıyorum	4	2.7
Toplam	150	100.0

Tablo 36'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 75'i rehber öğretmenlerin Öğrenmede Sınıfın Gerisinde Kalan Öğrencilere Rehberlik Servisine Alarak Ahengini Korumalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %50.0'sini, 35'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %23.3'ünü, 23'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %15.3'ünü, 13'ü az katıldıklarını belirterek grubun %8.7'sini, 4'ü hiç katılmadıklarını belirterek %2.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 37 :

Öğretmenlerin "Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Okuldaki Diğer Görevlilerle işbirliği İçerisinde Yürütülmesini Sağlamalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	103	68.7
Çoğunlukla Katılıyorum	46	30.7
Kararsızım	1	0.7
Az Katılıyorum	0	0.0
Hiç Katılmıyorum	0	0.0
Toplam	150	100.0

Tablo 37'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 103'ü rehber öğretmenlerin Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Okuldaki Diğer Görevlilerle işbirliği içerisinde

Yürütülmesini Sağlamalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %68.7'sini, 46'sı çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %30.7'sini, 1'i kararsız olduğunu belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 38 :

Öğretmenlerin "Başarısız Olan ve Öğrenme Güçlükleri Bulunan Öğrencilerle Çalışmalar Yapılmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	105	70.0
Çoğunlukla Katılıyorum	30	20.0
Kararsızım	9	6.0
Az Katılıyorum	6	4.0
Hiç Katılmıyorum	0	0.0
Toplam	150	100.0

Tablo 38'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 105'i rehber öğretmenlerin Başarısız Olan ve Öğrenme Güçlükleri Bulunan Öğrencilerle Çalışmalar Yapılmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %70'ini, 30'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %20.0'sini, 9'u kararsız olduklarını belirterek grubun %6.0'sini, 6'sı az katıldıklarını belirterek grubun %4'ünü, oluşturmaktadır.

TABLO 39 :

Öğretmenlerin "Ana Babalara çocukları ile İlişkileri Konusunda Rehberlik Etmelidir" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	115	76.7
Çoğunlukla Katılıyorum	31	20.7
Kararsızım	3	2.0
Az Katılıyorum	1	0.7
Hiç Katılmıyorum	-	0.0
Toplam	150	100.0

Tablo 39'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 115'i rehber Ana Babalara çocukları ile ilişkileri konusunda Rehberlik Etmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %76.7'sini, 31'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %20.7'sini, 3'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.0'ını, 1'i az katıldığını belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 40 :

Öğretmenlerin "Özel Eğitim Gerektiren Öğrencilere Rehber Öğretmen Tarafından Gerektiğinde özel Eğitim verilmelidir" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	F	%
Tamamen Katılıyorum	95	63.3
Çoğunlukla Katılıyorum	35	23.3
Kararsızım	9	6.0
Az Katılıyorum	7	4.7
Hiç Katılmıyorum	4	2.7
Toplam	150	100.0

Tablo 40'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 95'i rehber öğretmenlerin Özel Eğitim Gerektiren Öğrencilere Rehber Öğretmen Tarafından Gerektiğinde özel Eğitim verilmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %63.3'ünü, 35'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %23.3'ünü, 9'u kararsız olduklarını belirterek grubun %6.0'ını, 7'si az katıldıklarını belirterek grubun %4.7'sini, 4'ü hiç katılmadıklarını belirterek %4.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 41 :

**Öğretmenlerin "Kişisel ve Sosyal Problemleri Üzerinde Öğrencilerle Çalışmalar
Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri**

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	98	65.3
Çoğunlukla Katılıyorum	45	30.0
Kararsızım	6	4.0
Az Katılıyorum	1	0.7
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 41'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 98'i rehber öğretmenlerin Kişisel ve Sosyal Problemleri Üzerinde Öğrencilerle Çalışmalar Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %65.3'ünü, 45'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %30.0unu', 6'sı kararsız olduklarını belirterek grubun %4.0'ını, 1'i az katıldığını belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 42 :

**Öğretmenlerin "Çocuğun Ruh Sağlığını Direkt İlgilendiren Ana Baba Anlaşmazlıklarını
Çözümlemeli Gerekğinde Aile Terapisi Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri**

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	76	50.7
Çoğunlukla Katılıyorum	40	26.7
Kararsızım	19	12.7
Az Katılıyorum	9	6.0
Hiç Katılmıyorum	6	4.0
Toplam	150	100.0

Tablo 42'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 76'sı rehber öğretmenlerin Çocuğun Ruh Sağlığını Direkt İlgilendiren Ana Baba Anlaşmazlıklarını Çözümlemeli Gerekğinde Aile Terapisi Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %50.7'sini, 40'ı çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %26.7'sini, 19'u kararsız olduklarını belirterek

grubun %12.7'sini, 9'u az katıldıklarını belirterek grubun %6.0'sını, 19'u hiç katılmadıklarını belirterek %4.0'ını oluşturmaktadır.

TABLO 43 :

Öğretmenlerin "Okul Korkusu, Tırnak Yeme, Saldırganlık, İçer Kapanıklık, Kendini İfade Edememe, Sınav Kaygısı vb. Konularda Sorunları Olan Öğrenciler Teşhis Edilmelidir" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	112	74.7
Çoğunlukla Katılıyorum	33	22.0
Kararsızım	3	2.0
Az Katılıyorum	2	1.3
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 43'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 112'si rehber öğretmenlerin Okul Korkusu, Tırnak Yeme, Saldırganlık, İçer Kapanıklık, Kendini İfade Edememe, Sınav Kaygısı vb. Konularda Sorunları Olan Öğrenciler Teşhis Edilmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %74.7'sini, 33'ü çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %22.0'sini, 3'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.0'sini, 2'si az katıldıklarını belirterek grubun %1.3'ini oluşturmaktadır

TABLO 44 :

Öğretmenlerin "Aile İle İlgili Problemleri Olan Öğrencilere Yardımcı Olmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	119	79.3
Çoğunlukla Katılıyorum	25	16.7
Kararsızım	4	2.7
Az Katılıyorum	2	1.3
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 44'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 119'u rehber öğretmenlerin Aile İle İlgili Problemleri Olan Öğrencilere Yardımcı Olmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %79.3'ünü'ni, 25'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %16.7'sini, 4'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.7'sini, 2'si az katıldıklarını belirterek grubun %1.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 45 :

Öğretmenlerin "Başka İnsanları Daha İyi Dinlemeyi, Anlamayı ve İletişim Kurmayı Öğrenmeleri için Grupla Eğitsel Çalışmalar Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	F	%
Tamamen Katılıyorum	98	65.3
Çoğunlukla Katılıyorum	44	29.3
Kararsızım	8	5.3
Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 45'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 98'i rehber öğretmenlerin Başka İnsanları Daha İyi Dinlemeyi, anlamayı ve İletişim Kurmayı Öğrenmeleri için Grupla Eğitsel Çalışmalar Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %65.3'ünü, 44'ü çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %29.3'ünü, 8'i kararsız olduklarını belirterek grubun %5.3'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 46 :

Öğretmenlerin "Davranış Problemleri Olan Öğrencilere Kısa Sürede Tedavi edici Yönde Psikolojik Danışma Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	92	61.3
Çoğunlukla Katılıyorum	44	29.3
Kararsızım	8	5.3
Az Katılıyorum	6	4.0
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 46'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 92'si rehber öğretmenlerin Davranış Problemleri Olan Öğrencilere Kısa Sürede Tedavi edici Yönde Psikolojik Danışma Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %61.3'ünü, 44.0'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %29.3'ünü, 8'i kararsız olduklarını belirterek grubun %5.3'ünü, 6'sı az katıldıklarını belirterek grubun %4.0'ünü oluşturmaktadır.

TABLO 47 :

Öğretmenlerin "Eğitim Öğretim İşlerinin Aksamaması İçin Gerektiğinde Boş Geçen Derslere Girmelidir" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	60	40.0
Çoğunlukla Katılıyorum	38	25.3
Kararsızım	7	4.7
Az Katılıyorum	18	12.0
Hiç Katılmıyorum	27	18.0
Toplam	150	100.0

Tablo 47'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 60'ı rehber öğretmenlerin Eğitim Öğretim İşlerinin Aksamaması İçin Gerektiğinde Boş Geçen Derslere Girmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %40'ını, 38'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %25.3'ünü, 7'si kararsız olduklarını belirterek grubun %4.7'sini, 18'i az katıldıklarını belirterek grubun %12.0'sini, 27'si hiç katılmadıklarını belirterek %18.0'ini oluşturmaktadır.

TABLO 48 :

**Öğretmenlerin "Ders Dışı Eğitsel Çalışmaları Seçmede Öğrencilere yardım Etmelidir"
Görüşüne Katılma Dereceleri**

Seçenekler	F	%
Tamamen Katılıyorum	89	59.3
Çoğunlukla Katılıyorum	48	32.0
Kararsızım	6	4.0
Az Katılıyorum	7	4.7
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 48'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 89'u rehber öğretmenlerin Ders Dışı Eğitsel Çalışmaları Seçmede Öğrencilere yardım Etmelidir görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %59.3'ünü, 48'i çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %32.0'sini, 6'sı kararsız olduklarını belirterek grubun %4.0'ını, 7'si az katıldıklarını belirterek grubun %4.7'sini, oluşturmaktadır.

TABLO 49 :

**Öğretmenlerin "Okul Rehberlik Hizmetlerinden Yararlanan Öğrenciler Üzerinde
İzleme Çalışmaları Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri**

Seçenekler	F	%
Tamamen Katılıyorum	105	70.0
Çoğunlukla Katılıyorum	40	26.7
Kararsızım	4	2.7
Az Katılıyorum	1	0.7
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 49'dan görüldüğü gibi öğretmenlerin 105'i rehber öğretmenlerin Okul rehberlik Hizmetlerinden Yararlanan Öğrenciler Üzerinde İzleme Çalışmaları Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %70'ini, 40'ı çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %26.7'sini, 4'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.7'sini, 1'i az katıldığını belirterek grubun %0.7'sini oluşturmaktadır.

TABLO 50 :

Öğretmenlerin "Yeni Öğrencilerin Okula Uyum Durumu Üzerinde İzleme Çalışmaları Yapmalıdır" Görüşüne Katılma Dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen Katılıyorum	98	65.3
Çoğunlukla Katılıyorum	49	32.7
Kararsızım	3	2.0
Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	150	100.0

Tablo 50'den görüldüğü gibi öğretmenlerin 98'i rehber öğretmenlerin Yeni Öğrencilerin Okula Uyum Durumu Üzerinde İzleme Çalışmaları Yapmalıdır görüşüne tamamen katıldıklarını belirterek grubun %65.3'ünü, 49'u çoğunlukla katıldıklarını belirterek grubun %32.7'sini, 3'ü kararsız olduklarını belirterek grubun %2.0'sini, oluşturmaktadır.

Sınıf Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri ile İlkokul Rehberlik Uzmanlarının Görevlerine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkilerle İlgili Bulgular

5.1.3. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleriyle rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkilere yönelik bulgular.

Cinsiyet		N	X	S	Sd	t	P
Madde 1	Erkek	59	4,7600	0,62530	148	0,450	0.653
	Kadın	91	4,7100	0,65470			
Madde 2	Erkek	59	4,8305	0,53000	148	0,777	0.439
	Kadın	91	4,8901	0,40000			
Madde 3	Erkek	59	4,5085	0,72810	148	0,798	0.426
	Kadın	91	4,6044	0,71300			
Madde 4	Erkek	59	3,5932	1,37860	148	0,680	0.498
	Kadın	91	3,4286	1,49180			
Madde 5	Erkek	59	4,7458	0,68460	148	0,333	0.740
	Kadın	91	4,7802	0,57350			

Madde 6	Erkek	59	4,5593	0,79380	148	0,090	0.928
	Kadın	91	4,5714	0,80470			
Madde 7	Erkek	59	4,6780	0,62810	148	1,410	0.161
	Kadın	91	4,8132	0,53570			
Madde 8	Erkek	59	4,1864	0,88030	148	0,332	0.741
	Kadın	91	4,1319	1,04570			
Madde 9	Erkek	59	4,6441	0,68890	148	0,790	0.431
	Kadın	91	4,5495	0,73430			
Madde 10	Erkek	59	2,7119	1,71250	148	0,365	0.716
	Kadın	91	2,8132	1,62560			
Madde 11	Erkek	59	4,3559	0,86630	148	1,054	0.294
	Kadın	91	4,1758	0,11150			
Madde 12	Erkek	59	4,7627	0,42910	148	0,714	0.477
	Kadın	91	4,8132	0,41930			
Madde 13	Erkek	59	4,2712	1,04770	148	1,138	0.257
	Kadın	91	4,4615	0,96960			
Madde 14	Erkek	59	4,1864	0,91870	148	2,120	0.036
	Kadın	91	3,7692	1,31720			
Madde 15	Erkek	59	4,4746	0,93510	148	0,577	0.565
	Kadın	91	4,5495	0,65430			
Madde 16	Erkek	59	4,7627	0,4675	148	1,096	0.275
	Kadın	91	4,6593	0,6186			
Madde 17	Erkek	59	4,5763	0,9234	148	0,55	0.583
	Kadın	91	4,4945	0,9234			
Madde 18	Erkek	59	4,6780	0,6281	148	0,895	0.372
	Kadın	91	4,7962	0,5977			
Madde 19	Erkek	59	3,4237	1,6422	148	0,552	0.581
	Kadın	91	3,5714	1,5716			
Madde 20	Erkek	59	4,5763	0,5932	148	0,159	0.874
	Kadın	91	4,5604	0,6002			
Madde 21	Erkek	59	4,6780	0,6550	148	1,116	0.266
	Kadın	91	4,7802	0,4667			
Madde 22	Erkek	59	4,5254	0,8170	148	0,473	0.637
	Kadın	91	4,5824	0,6509			
Madde 23	Erkek	59	4,5254	0,7510	148	<u>1,537</u>	0.126
	Kadın	91	4,6813	0,4917			
Madde 24	Erkek	59	4,4576	0,7949	148	1,351	0.179
	Kadın	91	4,6154	0,6284			

Madde 25	Erkek	59	4,6780	0,7057	148	0,713	0.477
	Kadın	91	4,7473	0,4852			
Madde 26	Erkek	59	3,9322	1,1576	148	1,432	0.154
	Kadın	91	4,1978	1,0772			
Madde 27	Erkek	59	4,6102	0,5258	148	1,433	0.154
	Kadın	91	4,7253	0,4488			
Madde 28	Erkek	59	4,3898	0,9472	148	2,175	0.031
	Kadın	91	4,6703	0,6334			
Madde 29	Erkek	59	4,7458	0,4768	148	0,232	0.817
	Kadın	91	4,7253	0,5591			
Madde 30	Erkek	59	4,3898	0,9652	148	0,102	0.919
	Kadın	91	4,4066	0,9998			
Madde 31	Erkek	59	4,5593	0,6234	148	0,665	0.507
	Kadın	91	4,6264	0,5897			
Madde 32	Erkek	59	4,0000	1,0171	148	1,251	0.213
	Kadın	91	4,2308	1,1554			
Madde 33	Erkek	59	4,6448	0,6369	148	0,957	0.340
	Kadın	91	4,7363	0,5341			
Madde 34	Erkek	59	4,6441	0,6092	148	1,662	0.099
	Kadın	91	4,8022	0,5420			
Madde 35	Erkek	59	4,6271	0,5219	148	0,451	0.652
	Kadın	91	4,5824	0,6336			
Madde 36	Erkek	59	4,4915	0,7040	148	0,146	0.884
	Kadın	91	4,4725	0,8211			
Madde 37	Erkek	59	3,7966	1,3491	148	1,432	0.1554
	Kadın	91	3,4286	1,6475			
Madde 38	Erkek	59	4,5254	0,7036	148	0,824	0.412
	Kadın	91	4,4176	0,8309			
Madde 39	Erkek	59	4,6780	0,6000	148	0,312	0.755
	Kadın	91	4,6484	0,5452			
Madde 40	Erkek	59	4,6780	0,5395	148	0,840	0.402
	Kadın	91	4,6044	0,5138			

14. ve 28. sorular ortalamaya bakıldığında cinsiyete göre anlamlı bulunmuştur. “14. Okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir” sorusunda erkekler lehine anlamlı fark bulunmuştur.

“28. Başarısız olan ve öğrenme güçlükleri olan öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır”
sorusunda kadınlar lehine anlamlı bulunmuştur.

5.1.4. Sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları eğitim kurumuna göre ilkökul rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkilere yönelik bulgular.

		KT	Sd	KO	F	P
bir	Gruplar Arası	3,021	3	1,007	2,522	,060*
	Gruplar İçi	58,312	146	,399		
	Toplam	61,333	149			
iki	Gruplar Arası	,434	3	,145	,684	,563
	Gruplar İçi	30,899	146	,212		
	Toplam	31,333	149			
üç	Gruplar Arası	6,027	3	2,009	4,142	,007
	Gruplar İçi	70,807	146	,485		
	Toplam	76,833	149			
dört	Gruplar Arası	8,400	3	2,800	1,349	,261
	Gruplar İçi	303,093	146	2,076		
	Toplam	311,493	149			
beş	Gruplar Arası	,618	3	,206	,535	,659
	Gruplar İçi	56,216	146	,385		
	Toplam	56,833	149			
altı	Gruplar Arası	,444	3	,148	,229	,876
	Gruplar İçi	94,389	146	,644		
	Toplam	94,833	149			
yedi	Gruplar Arası	,963	3	,321	,968	,410
	Gruplar İçi	48,397	146	,331		
	Toplam	49,360	149			
sekiz	Gruplar Arası	2,464	3	,821	,850	,469
	Gruplar İçi	141,010	146	,966		
	Toplam	140,473	149			
dokuz	Gruplar Arası	,868	3	,289	,559	,643
	Gruplar İçi	75,505	146	,517		
	Toplam	76,373	149			
on	Gruplar Arası	15,153	3	5,051	1,876	,136
	Gruplar İçi	393,140	146	2,693		
	Toplam	408,293	149			

onbir	Gruplar Arası	2,449	3	,816	,777	,509
	Gruplar İçi	153,425	146	1,051		
	Toplam	155,873	149			
oniki	Gruplar Arası	,204	3	6,806E-02	,377	,770
	Gruplar İçi	26,389	146	,181		
	Toplam	26,593	149			
onüç	Gruplar Arası	,497	3	,166	,162	,922
	Gruplar İçi	149,076	146	1,021		
	Toplam	149,573	149			
ondört	Gruplar Arası	22,495	3	7,498	5,797	,001*
	Gruplar İçi	188,839	146	1,293		
	Toplam	211,333	149			
onbeş	Gruplar Arası	,397	3	,132	,217	,885
	Gruplar İçi	89,043	146	,610		
	Toplam	89,440	149			
onalı	Gruplar Arası	,436	3	,145	,451	,717
	Gruplar İçi	47,064	146	,322		
	Toplam	47,500	149			
onyedi	Gruplar Arası	8,688	3	2,896	3,890	,010*
	Gruplar İçi	108,705	146	,745		
	Toplam	117,393	149			
onsekiz	Gruplar Arası	,963	3	,321	,862	,463
	Gruplar İçi	54,317	146	,372		
	Toplam	55,333	149			
ondokuz	Gruplar Arası	4,124	3	1,375	,535	,659
	Gruplar İçi	375,349	146	2,571		
	Toplam	379,473	149			
yirmi	Gruplar Arası	2,866	3	,955	2,792	,043
	Gruplar İçi	49,967	146	,342		
	Toplam	52,833	149			
yirmibir	Gruplar Arası	1,835	3	,612	2,076	,106
	Gruplar İçi	43,025	146	,295		
	Toplam	44,860	149			
yirmiiki	Gruplar Arası	,543	3	,181	,346	,792
	Gruplar İçi	76,417	146	,523		
	Toplam	76,960	149			
yirmiüç	Gruplar Arası	,103	3	3,439E-02	,091	,965
	Gruplar İçi	55,237	146	,378		
	Toplam	55,340	149			

yirmidört	Gruplar Arası	9,94E-02	3	1,979E-02	,040	,989
	Gruplar İçi	73,014	146	,500		
	Toplam	73,073	149			
yirmibeş	Gruplar Arası	,420	3	,140	,410	,746
	Gruplar İçi	49,820	146	,341		
	Toplam	50,240	149			
yirmialtı	Gruplar Arası	,831	3	,277	,220	,882
	Gruplar İçi	183,862	146	1,259		
	Toplam	184,693	149			
yirmiyedi	Gruplar Arası	1,326	3	,442	1,938	,126
	Gruplar İçi	33,314	146	,228		
	Toplam	34,640	149			
yirmisekiz	Gruplar Arası	,765	3	,255	,413	,744
	Gruplar İçi	90,195	146	,618		
	Toplam	90,960	149			
yirmidokuz	Gruplar Arası	2,95E-02	3	9,819 E-03	,035	,991
	Gruplar İçi	41,304	146	,283		
	Toplam	41,333	149			
otuz	Gruplar Arası	3,208	3	1,069	1,109	,348
	Gruplar İçi	140,792	146	,964		
	Toplam	144,000	149			
otuzbir	Gruplar Arası	5,007	3	1,669	4,974	,003*
	Gruplar İçi	48,993	146	,336		
	Toplam	54,000	149			
otuziki	Gruplar Arası	3,945	3	1,315	1,078	,360
	Gruplar İçi	178,115	146	1,220		
	Toplam	182,060	149			
otuzüç	Gruplar Arası	1,496	3	,499	1,516	,213
	Gruplar İçi	48,004	146	,329		
	Toplam	49,500	149			
otuzdört	Gruplar Arası	9,249	3	3,098	11,432	,000*
	Gruplar İçi	39,566	146	,271		
	Toplam	48,860	149			
otuzbeş	Gruplar Arası	5,746	3	1,915	6,045	,001*
	Gruplar İçi	46,254	146	,317		
	Toplam	52,000	149			
otuzaltı	Gruplar Arası	2,242	3	,747	1,251	,293
	Gruplar İçi	87,198	146	,597		
	Toplam	89,440	149			

otuzyed	Gruplar Arası	14,034	3	4,678	2,005	,116
	Gruplar İçi	340,659	146	2,333		
	Toplam	354,693	149			
otuzsekiz	Gruplar Arası	12,161	3	4,054	7,482	,000*
	Gruplar İçi	79,099	146	,542		
	Toplam	91,260	149			
otuzdokuz	Gruplar Arası	2,654	3	,885	2,870	,039
	Gruplar İçi	45,006	146	,308		
	Toplam	47,660	149			
kırk	Gruplar Arası	,331	3	,110	,398	,755
	Gruplar İçi	40,502	146	,277		
	Toplam	40,833	149			

Yukarıdaki tablolarda görüldüğü gibi 3, 14, 17, 31, 34, 35, 38. sorularda anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin hangi değişkenler arasında olduğunu anlamak için Scheffe testi uygulanmıştır.

3. Soruda “öğrenciler hakkında toplanan özel olmayan, genel bilgilerden yönetici, öğretmen ve velilerin yararlanmalarını sağlamalıdır” iki yıllık eğitim enstitüsü mezunlarıyla, Dört yıllık lisans ve yüksek lisans mezunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu anlamlı ilişkinin hangisinin lehine olduğunu anlamak için ortalamaya baktığımızda ortalamanın yüksek lisans mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

14. Soruda “Okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman, boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir” Dört yıllık lisansla, iki yıllık eğitim enstitüsü ve yüksek lisans mezunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ortalamaya baktığımızda anlamlı ilişkinin dört yıllık lisans mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

17. Soruda “okula yeni başlayan öğrencilere okul hakkında bilgi vermelidir” . Dört yıllık lisanla yüksek lisans mezunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin dört yıllık lisans mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

31. Soruda “Kişisel ve Sosyal Problemleri üzerinde öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır”. İki yıllık eğitim enstitüsü mezunlarıyla, üç yıllık eğitim enstitüsü, dört yıllık finans ve yüksek lisans arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin dört yıllık lisans mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

34. Soruda “Aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmalıdır” İki yıllık eğitim enstitüsü mezunları ile üç yıllık eğitim enstitüsü, dört yıllık lisans ve yüksek lisans

mezunları arasında anlamlı ilişkinin üç yıllık eğitim enstitüsü mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

35. Soruda “Başka İnsanları daha iyi dinlemeyi, anlama ve iletişim kurmayı öğrenmeleri için grupla eğitsel çalışmalar yapılmalıdır”. İki yıllık eğitim enstitüsü mezunlarıyla dört yıllık ve yüksek lisans mezunları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin yüksek lisans mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

38. Soruda “Ders dışı eğitsel çalışmaları seçmede öğrencilere yardım etmelidir” iki yıllık eğitim enstitüsü mezunlarıyla üç yıllık eğitim enstitüsü, dört yıllık lisans ve yüksek lisans mezunları arasında anlamlı bir bulunmuş, ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin üç yıllık eğitim enstitüsü mezunları lehine olduğu bulunmuştur.

5.1.5. Sınıf öğretmenlerinin kıdemleriyle, ilkökul rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkilere yönelik bulgular.

		KT	Sd	KO	F	P
bir	Gruplar Arası	,604	4	,151	,361	,836
	Gruplar İçi	60,729	145	,419		
	Toplam	61,333	149			
iki	Gruplar Arası	,676	4	,159	,799	,528
	Gruplar İçi	30,657	145	,211		
	Toplam	31,333	149			
üç	Gruplar Arası	2,335	4	,584	1,136	,342
	Gruplar İçi	74,498	145	,514		
	Toplam	76,833	149			
dört	Gruplar Arası	14,209	4	3,552	1,733	,146
	Gruplar İçi	297,285	145	2,050		
	Toplam	311,493	149			
beş	Gruplar Arası	2,568	4	,642	1,715	,150
	Gruplar İçi	54,266	145	,374		
	Toplam	56,833	149			
altı	Gruplar Arası	1,858	4	,464	,724	,577
	Gruplar İçi	92,976	145	,641		
	Toplam	94,833	149			
yedi	Gruplar Arası	1,145	4	,359	1,086	,366
	Gruplar İçi	47,925	145	,331		
	Toplam	49,360	149			

sekiz	Gruplar Arası	10,653	4	2,633	2,907	,024
	Gruplar İçi	132,821	145	,916		
	Toplam	143,473	149			
dokuz	Gruplar Arası	,371	4	9,287E-02	,177	,950
	Gruplar İçi	76,002	145	,524		
	Toplam	76,373	149			
on	Gruplar Arası	11,274	4	2,819	1,029	,394
	Gruplar İçi	397,019	145	2,738		
	Toplam	408,293	149			
onbir	Gruplar Arası	5,149	4	1,287	1,238	,279
	Gruplar İçi	150,725	145	1,039		
	Toplam	155,873	149			
oniki	Gruplar Arası	,894	4	,224	1,262	,288
	Gruplar İçi	25,699	145	,177		
	Toplam	26,593	149			
onüç	Gruplar Arası	4,612	4	1,153	1,153	,334
	Gruplar İçi	144,962	145	1,000		
	Toplam	149,573	149			
ondört	Gruplar Arası	6,589	4	1,647	1,167	,328
	Gruplar İçi	204,745	145	1,412		
	Toplam	211,333	149			
onbeş	Gruplar Arası	1,976	4	,494	,819	,515
	Gruplar İçi	87,464	145	,603		
	Toplam	89,440	149			
onalı	Gruplar Arası	5,567	4	1,392	4,813	,001*
	Gruplar İçi	41,933	145	,289		
	Toplam	47,500	149			
onyedi	Gruplar Arası	5,612	4	1,403	1,820	,128
	Gruplar İçi	111,781	145	,771		
	Toplam	117,393	149			
onsekiz	Gruplar Arası	,961	4	,240	,641	,634
	Gruplar İçi	54,372	145	,375		
	Toplam	55,333	149			
ondokuz	Gruplar Arası	6,215	4	1,554	,604	,661
	Gruplar İçi	373,258	145	2,574		
	Toplam	379,473	149			
yirmi	Gruplar Arası	5,628	4	1,407	4,321	,002*
	Gruplar İçi	47,206	145	,326		
	Toplam	52,833	149			

yirmibir	Gruplar Arası	4,091	4	1,023	3,638	,007*
	Gruplar İçi	40,769	145	,281		
	Toplam	44,860	149			
yirmiki	Gruplar Arası	4,734	4	1,184	2,376	,055
	Gruplar İçi	72,226	145	,498		
	Toplam	76,960	149			
yirmiüç	Gruplar Arası	1,199	4	,300	,803	,525
	Gruplar İçi	54,141	145	,373		
	Toplam	55,340	149			
yirmidört	Gruplar Arası	3,567	4	,892	1,860	,121
	Gruplar İçi	69,507	145	,479		
	Toplam	73,073	149			
yirmibeş	Gruplar Arası	2,382	4	,595	1,804	,131
	Gruplar İçi	47,858	145	,330		
	Toplam	50,240	149			
yirmialtı	Gruplar Arası	11,814	4	2,954	2,477	,047
	Gruplar İçi	172,879	145	1,192		
	Toplam	184,693	149			
yirmiyedi	Gruplar Arası	,482	4	,121	,512	,727
	Gruplar İçi	34,158	145	,236		
	Toplam	34,640	149			
yirmisekiz	Gruplar Arası	4,235	4	1,059	1,770	,138
	Gruplar İçi	86,725	145	,598		
	Toplam	90,960	149			
yirmidokuz	Gruplar Arası	2,948	4	,737	2,784	,029
	Gruplar İçi	38,386	145	,265		
	Toplam	41,333	149			
otuz	Gruplar Arası	21,480	4	5,370	6,355	,000
	Gruplar İçi	122,520	145	,845		
	Toplam	144,000	149			
otuzbir	Gruplar Arası	1,781	4	,445	1,237	,298
	Gruplar İçi	52,219	145	,360		
	Toplam	54,000	149			
otuziki	Gruplar Arası	15,936	4	3,984	3,477	,010
	Gruplar İçi	166,124	145	1,146		
	Toplam	182,060	149			
otuzüç	Gruplar Arası	1,181	4	,295	,886	,474
	Gruplar İçi	48,319	145	,333		
	Toplam	49,500	149			

otuzdört	Gruplar Arası	2,380	4	,595	1,856	,121
	Gruplar İçi	46,480	145	,321		
	Toplam	48,860	149			
otuzbeş	Gruplar Arası	2,477	4	,619	1,813	,129
	Gruplar İçi	49,523	145	,342		
	Toplam	52,000	149			
otuzaltı	Gruplar Arası	3,237	4	,809	1,361	,250
	Gruplar İçi	86,203	145	,595		
	Toplam	89,440	149			
otuzyedı	Gruplar Arası	16,832	4	4,208	1,806	,131
	Gruplar İçi	337,861	145	2,330		
	Toplam	354,693	149			
otuzsekiz	Gruplar Arası	,796	4	,199	,319	,865
	Gruplar İçi	90,464	145	,624		
	Toplam	91,260	149			
otuzdokuz	Gruplar Arası	2,567	4	,642	2,064	,089
	Gruplar İçi	45,093	145	,311		
	Toplam	47,660	149			
kırk	Gruplar Arası	,961	4	,240	,874	,481
	Gruplar İçi	39,872	145	,275		
	Toplam	40,833	149			

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi 16, 20, 21 ve 30. sorularda anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

16. soruda “Son sınıf öğrencilerine gidebilecekleri okullar hakkında tanıtıcı bilgi vermelidir”. Beş-Dokuz yıl ile yirmi yıldan çok ve on-yirmi yıl ile yirmi yıldan çok arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkin on-yirmi yıl lehine olduğu bulunmuştur.

20. sorudan “Sınıf-içi rehberlik çalışmalarında öğretmenlere yardım etmeli ve bilgi vermelidir” iki yıldan az ile iki-dört yıllık, beş-dokuz yıllık ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin, on-yirmi yıllıklar lehine olduğu bulunmuştur.

21. soruda “sınıf içinde bazı sorunlar çıkaran ve özel problemleri olan öğrenciler hakkında öğretmenlerle görüşmeler yapmalıdır”. İki yıldan az ile iki-dört yıl, beş-dokuz yıl ve on-yirmi yıl arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin iki-dört yıllıklar lehine olduğu bulunmuştur.

30. Soruda “Özel eğitim gerektiren öğrencilere rehber öğretmen tarafından gerektiğinde özel eğitim verilmelidir” Beş-dokuz yıl ile iki-dört yıl ve on-yirmi yıl arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Ortalamaya bakıldığında bu anlamlı ilişkinin iki-dört yıl lehine olduğu bulunmuştur.

5.1.6. Sınıf öğretmenlerinin rehberlik ve psikolojik danışma konusunda herhangi bir hizmet içi kursuna katılma durumlarıyla ilköğretim rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşler arasındaki ilişkilere yönelik bulgular.

Kurs		N	X	Sd	S	t	P
Bir	Evet	75	4.7600	0.5891	148	0.508	0.612
	Hayır	75	4.7067	0.6931	148		
İki	Evet	75	4.8667	0.3422	148	0.000	1.000
	Hayır	75	4.8667	0.5534	148		
Üç	Evet	75	4.6533	0.6677	148	1.484	0.140
	Hayır	75	4.4800	0.7598	148		
Dört	Evet	75	3.6667	1.5363	148	1.474	0.143
	Hayır	75	3.3200	0.3372	148		
Beş	Evet	75	4.8267	0.4464	148	1.192	0.235
	Hayır	75	4.7067	0.7493	148		
Altı	Evet	75	4.6800	0.7006	148	1.752	0.82
	Hayır	75	4.4533	0.8745	148		
Yedi	Evet	75	4.8133	0.4847	148	1.136	0.258
	Hayır	75	4.7067	0.6529	148		
Sekiz	Evet	75	4.2800	1.0209	148	1.589	0.114
	Hayır	75	4.0267	0.9296	148		
Dokuz	Evet	75	4.6533	0.6471	148	1.142	0.255
	Hayır	75	4.5200	0.7774	148		
On	Evet	75	2.7867	1.7629	148	0.098	0.922
	Hayır	75	2.7600	1.6178	148		
On bir	Evet	75	4.4800	0.7774	148	2.861	0.005*
	Hayır	75	4.0133	1.1797	148		
On iki	Evet	75	4.8533	0.3562	148	1.751	0.82
	Hayır	75	4.7333	0.4746	148		
On üç	Evet	75	4.6267	0.7310	148	3.012	0.003*
	Hayır	75	4.1467	1.1705	148		

On dört	Evet	75	4.0533	1.2180	148	1.236	0.218
	Hayır	75	3.8133	1.1589	148		
On beş	Evet	75	4.5373	0.8751	148	0.220	0.834
	Hayır	75	4.5067	0.6652	148		
On altı	Evet	75	4.7867	0.4440	148	1.896	0.060
	Hayır	75	4.6133	0.6554	148		
On yedi	Evet	75	4.4533	1.0040	148	-1.012	0.313
	Hayır	75	4.6000	0.7534	148		
On sekiz	Evet	75	4.7467	0.5717	148	0.267	0.790
	Hayır	75	4.7200	0.6485	148		
On dokuz	Evet	75	3.6933	1.5594	148	1.386	0.168
	Hayır	75	3.3333	1.6219	148		
Yirmi	Evet	75	4.6800	0.5240	148	2.367	0.019
	Hayır	75	4.4533	0.6429	148		
Yirmi bir	Evet	75	4.8267	0.3811	148	1.953	0.53
	Hayır	75	4.6533	0.6677	148		
Yirmi iki	Evet	75	4.7333	0.5285	148	3.034	0.003*
	Hayır	75	4.3867	0.8366	148		
Yirmi üç	Evet	75	4.6667	0.5285	148	0.937	0.350
	Hayır	75	4.5733	0.6813	148		
Yirmi dört	Evet	75	4.6000	0.6367	148	0.815	0.416
	Hayır	75	4.5067	0.7600	148		
Yirmi beş	Evet	75	4.7867	0.4440	148	1.411	0.160
	Hayır	75	4.6533	0.6876	148		
Yirmi altı	Evet	75	4.2133	1.0817	148	1.323	0.188
	Hayır	75	3.9733	1.1387	148		
Yirmi yedi	Evet	75	4.5667	1.5622	148	-0.338	0.736
	Hayır	75	4.6933	1.4642	148		
Yirmi sekiz	Evet	75	4.6667	0.6644	148	1.682	0.095
	Hayır	75	4.4533	0.8745	148		
Yirmi dokuz	Evet	75	4.8133	0.3923	148	1.876	0.063
	Hayır	75	4.6533	0.6259	148		
Otuz	Evet	75	4.5733	0.8570	148	2.187	0.030
	Hayır	75	4.2267	1.0727	148		
Otuz bir	Evet	75	4.6800	0.5492	148	1.637	0.204
	Hayır	75	4.5200	0.6443	148		
Otuz iki	Evet	75	4.4400	0.7577	148	3.443	0.001*
	Hayır	75	3.8400	1.3053	148		

Otuz üç	Evet	75	4.7333	0.5774	148	0.707	0.481
	Hayır	75	4.6667	0.5774	148		
Otuz dört	Evet	75	4.7200	0.6273	148	-0.427	0.670
	Hayır	75	4.7600	0.5157	148		
Otuz beş	Evet	75	4.6533	0.5573	148	1.207	0.270
	Hayır	75	4.5467	0.6215	148		
Otuz altı	Evet	75	4.5733	0.6611	148	1.481	0.141
	Hayır	75	4.3867	0.8683	148		
Otuz yedi	Evet	75	3.7867	1.4914	148	1.704	0.090
	Hayır	75	3.3600	1.5738	148		
Otuz sekiz	Evet	75	4.5600	0.7211	148	1.573	0.118
	Hayır	75	4.3600	0.8324	148		
Otuz dokuz	Evet	75	4.7467	0.4378	148	1.893	0.060
	Hayır	75	4.5733	0.6611	148		
Kırk	Evet	75	4.6800	0.5240	148	1.092	0.276
	Hayır	75	4.5867	0.5223	148		

Yukarıdaki T testi tablolarında 11,13,22,32. sorularda psikolojik danışma konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim kursuna katılıp katılmama durumuna göre anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 11. "öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidir" Evet diyenler lehine.

13. soruda "Öğrencilerden derslerle ilgili problemi olanlara, bu konuda bilgi vermelidir" Evet diyenler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

22. Soruda "Üstün ve özel yetenekli öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır" Evet diyenler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

32. soruda "Çocuğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren ana baba anlaşmazlıklarını çözümlemeli, gerektiğinde aile terapisi yapılmalıdır" yine evet diyenler lehine anlamlı bir ilişki vardır.

5.1.7. Sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıflara göre ilkökul rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleriyle ilgili bulgular.

		KT	Sd	KO	F	P
bir	Gruplar Arası	,397	4	9,914E-02	,236	,918
	Gruplar İçi	60,937	145	,420		
	Toplam	61,333	149			
iki	Gruplar Arası	,626	4	,156	,739	,567
	Gruplar İçi	30,708	145	,212		
	Toplam	31,333	149			

üç	Gruplar Arası	4,437	4	1,109	2,222	,070
	Gruplar İçi	72,397	145	,499		
	Toplam	76,833	149			
dört	Gruplar Arası	19,219	4	4,805	2,384	,054
	Gruplar İçi	292,274	145	2,016		
	Toplam	311,493	149			
beş	Gruplar Arası	,945	4	,236	,613	,654
	Gruplar İçi	55,888	145	,385		
	Toplam	56,833	149			
altı	Gruplar Arası	2,680	4	,670	1,054	,381
	Gruplar İçi	92,153	145	,636		
	Toplam	94,833	149			
yedi	Gruplar Arası	,743	4	,186	,554	,696
	Gruplar İçi	48,617	145	,335		
	Toplam	49,360	149			
sekiz	Gruplar Arası	2,976	4	,744	,768	,548
	Gruplar İçi	140,498	145	,969		
	Toplam	143,473	149			
dokuz	Gruplar Arası	,960	4	,240	,461	,764
	Gruplar İçi	75,413	145	,520		
	Toplam	76,373	149			
on	Gruplar Arası	7,780	4	1,945	,704	,590
	Gruplar İçi	400,514	145	2,762		
	Toplam	408,293	149			
onbir	Gruplar Arası	5,121	4	1,280	1,231	,300
	Gruplar İçi	150,752	145	1,040		
	Toplam	155,873	149			
oniki	Gruplar Arası	,490	4	,123	,681	,606
	Gruplar İçi	26,103	145	,180		
	Toplam	26,593	149			
onüç	Gruplar Arası	2,482	4	,621	,612	,655
	Gruplar İçi	147,091	145	1,014		
	Toplam	149,573	149			
ondört	Gruplar Arası	9,995	4	2,499	1,800	,132
	Gruplar İçi	201,338	145	1,389		
	Toplam	211,333	149			
onbeş	Gruplar Arası	3,205	4	,801	1,347	,255
	Gruplar İçi	86,235	145	,595		
	Toplam	89,440	149			

onaltı	Gruplar Arası	1,687	4	,422	1,335	,260
	Gruplar İçi	45,813	145	,316		
	Toplam	47,500	149			
onyedi	Gruplar Arası	2,455	4	,614	,774	,544
	Gruplar İçi	114,938	145	,793		
	Toplam	117,393	149			
onsekiz	Gruplar Arası	,526	4	,132	,348	,845
	Gruplar İçi	54,807	145	,378		
	Toplam	55,333	149			
ondokuz	Gruplar Arası	26,658	4	6,665	2,739	,031
	Gruplar İçi	352,815	145	2,433		
	Toplam	379,473	149			
yirmi	Gruplar Arası	,780	4	,195	,543	,704
	Gruplar İçi	52,054	145	,359		
	Toplam	52,833	149			
yirmibir	Gruplar Arası	,526	4	,132	,430	,787
	Gruplar İçi	44,334	145	,306		
	Toplam	44,860	149			
yirmiiki	Gruplar Arası	1,388	4	,347	,666	,617
	Gruplar İçi	75,572	145	,521		
	Toplam	76,960	149			
yirmiüç	Gruplar Arası	1,888	4	,472	1,280	,280
	Gruplar İçi	53,452	145	,369		
	Toplam	55,340	149			
yirmidört	Gruplar Arası	1,765	4	,441	,897	,467
	Gruplar İçi	71,308	145	,492		
	Toplam	73,073	149			
yirmibeş	Gruplar Arası	1,950	4	,487	1,464	,216
	Gruplar İçi	48,290	145	,333		
	Toplam	50,240	149			
yirmialtı	Gruplar Arası	4,118	4	1,029	,827	,510
	Gruplar İçi	180,576	145	1,245		
	Toplam	184,693	149			
yirmiyedi	Gruplar Arası	,576	4	,144	,613	,654
	Gruplar İçi	34,064	145	,235		
	Toplam	34,640	149			
yirmisekiz	Gruplar Arası	1,621	4	,405	,658	,622
	Gruplar İçi	89,339	145	,616		
	Toplam	90,960	149			

yirmidokuz	Gruplar Arası	2,157	4	,539	1,995	,098
	Gruplar İçi	39,177	145	,270		
	Toplam	41,333	149			
otuz	Gruplar Arası	1,335	4	,334	,339	,851
	Gruplar İçi	142,665	145	,984		
	Toplam	144,000	149			
otuzbir	Gruplar Arası	1,885	4	,471	1,311	,269
	Gruplar İçi	52,115	145	,359		
	Toplam	54,000	149			
otuziki	Gruplar Arası	8,464	4	2,116	1,767	,139
	Gruplar İçi	173,596	145	1,197		
	Toplam	182,060	149			
otuzüç	Gruplar Arası	1,637	4	,409	1,240	,297
	Gruplar İçi	47,863	145	,330		
	Toplam	49,500	149			
otuzdört	Gruplar Arası	1,172	4	,293	,891	,471
	Gruplar İçi	47,688	145	,329		
	Toplam	48,860	149			
otuzbeş	Gruplar Arası	,591	4	,148	,417	,796
	Gruplar İçi	51,409	145	,355		
	Toplam	52,000	149			
otuzaltı	Gruplar Arası	,172	4	4,300E-02	,070	,991
	Gruplar İçi	89,268	145	,616		
	Toplam	89,440	149			
otuzyedı	Gruplar Arası	15,240	4	3,810	1,627	,170
	Gruplar İçi	339,453	145	2,341		
	Toplam	354,693	149			
otuzsekiz	Gruplar Arası	3,425	4	,856	1,414	,232
	Gruplar İçi	87,835	145	,606		
	Toplam	91,260	149			
otuzdokuz	Gruplar Arası	1,172	4	,293	,914	,458
	Gruplar İçi	46,488	145	,321		
	Toplam	47,660	149			
Kırk	Gruplar Arası	1,236	4	,309	1,132	,344
	Gruplar İçi	39,597	145	,273		
	Toplam	40,833	149			

Yukarıdaki tabloda sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıfa göre, ilkokul rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşlerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

5.2. Yorum

“K.K.T.C. ilköğretim öğretmenlerinin ilköğretim rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleri” konulu bu araştırmada amaca ulaşabilmek için sınıf öğretmenlerine bir anket uygulanmıştır. Ankette yer alan maddelerin bir bölümü rehber öğretmenin görevlerinden, geriye kalanlar ise rehber öğretmenin görevi olmayan maddelerden oluşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinden beklenen ise maddelere katılma derecelerini belirtmeleridir. Anket maddelerinin sınıf öğretmenlerinin işaretledikleri seçeneklere göre rehber öğretmenin görevlerini bilip bilmediklerini veya hangi konularda doğru, hangi konularda yanlış bilgilere sahip olduklarını ortaya koyduğu söylenilebilir.

Elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevi olan maddeleri büyük bir çoğunlukla görevi olduğuna katıldıklarını belirtmelerinden dolayı rehber öğretmenlerin görevlerinden haberdar oldukları söylenebilir.

Ankette yer alan ve rehber öğretmenin görevi olmayan maddelerin seçeneklerindeki frekans dağılımı, görevi olanlara göre daha farklı bir dağılım oluşturmaktadır. Görevi olduğuna katılma yüzdelerinin daha yüksek olmasına rağmen kararsız olanlar, az katılanlar ve hiç katılmayanların yüzdeleri de belirgin bir şekilde artış göstermektedir. Buradan da sınıf öğretmenlerinin bu konularda bilgi eksiklikleri olduğu yani rehber öğretmenlerinin görevlerini tam olarak bilmedikleri sonucuna varılabilir. Çünkü sınıf öğretmenleri rehber öğretmenlerden sınav zamanlarında sınıf öğretmenlerine gözcülük yapmalarını, okul yöneticilerine okulun işleriyle ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konuda yardımcı olma görevleri yapmalarını, öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelerini, öğrencilerden derslerle ilgili problemleri olanlara bu konuda ders vermelerini, okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman o sınıfa girmelerini ve bu boş geçen derste rehberlik hizmeti vermelerini beklemektedirler. Yani sınıf öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin bir programa bağlı olarak sistemli bir şekilde yapılması gerektiğini ve bunun önemini bilmemekte gelişigüzel yapılmasını beklemektedirler.

Ayrıca derste problem çıkaran veya özel durumu nedeniyle dersin sağlıklı işlenmesini engelleyen çocukları rehberlik servisine alarak bireysel ilgilenmelerini, tenefüslerde öğrencilerin itişip kakışmalarını önlemek açısından nöbet tutmalarını rehber öğretmenin görevi olarak görmektedirler. Fakat rehber öğretmenin görevi çocuğu sınıftan ayırmadan, gizlilik esası içerisinde gerekli tespit ve yardımı yapmaktır. Ayrıca öğrenciler için rehber öğretmen ile görüşmenin en uygun zamanı tenefüslerdir ve rehber öğretmeni görmek isteyen öğrenciler tenefüslerde rehber öğretmenin odasına gelip görüşmek isteyebilirler. Ayrıca rehber öğretmen çocuklara güven vermesi açısından bunu yapması doğru değildir.

Sınıf öğretmenlerine göre öğrenmede sınıfın gerisinde kalan öğrencilerin rehberlik servisine alarak sınıfın ahengini koruması rehber öğretmenin görevidir. Ancak diğer öğrencilerin rahat ders yapabilmeleri için sınıfın gerisinde kalan öğrencileri sınıftan ayırmak doğru değildir. Ayrıca sınıf öğretmenleri özel eğitim gerektiren öğrencilere gerektiğinde özel eğitim vermelerini, çocuğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren anne – baba anlaşmazlıklarını çözümlmelerini, gerektiğinde aile terapisi yapmalarını rehber öğretmenin görevi olarak görmektedirler. Oysa bu

bu görevleri yerine getirmek ilkokul rehberlik uzmanının görevleri arasında yer almamaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin bilgi eksikliği olan diğer bir konu da davranış problemleri olan öğrencilere kısa sürede tedavi edici yönde psikolojik danışma yapmalarını beklemeleridir. Oysa, kısa sürede sonuç almak çok zordur. Rehberlik ve psikolojik danışman zaman içerisinde sonuç verir.

Buradan da ilkokul rehber öğretmenlerinin görevlerinin, tam olarak bilinmediği ve rehber öğretmenlerden bu görevleri yerine getirmeleri beklendiği söylenebilir. Oysa belirtilen faaliyetleri yapmak rehber öğretmenin görevleri arasında yer almamaktadır. Rehberlik hizmetlerinin en iyi şekilde hizmet verebilmesi için, rehber öğretmenlerin görevlerinin sınıf öğretmenleri tarafından doğru şekilde bilinmesi büyük önem taşır. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin bu konudaki yanlış görüşlerinin düzeltilmesi önem kazanmaktadır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi, sınıf öğretmenlerinin, rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleriyle, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi idi. Bu amaçla ilgili elde edilen bulgular göre, 14. ve 28. sorular ortalamaya bakıldığında cinsiyete göre anlamlı bulunmuştur. “Okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman, boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir” sorusunda erkekler lehine bir farklılık bulunmuştur.

“Başarısız olan ve öğrenme güçlükleri olan öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır” sorusunda ise kadınlar lehine bir farklılık vardır. Bu bulgular, kadın öğretmenlerin rehber öğretmenlerin görevleri konusunda daha bilinçli olduklarını düşündürebilir. Çünkü erkeklerin evet dediği soru rehber öğretmenin görevi değildir.

Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle, mezun oldukları eğitim kurumuna göre çoğunlukla rehber öğretmenin görevi olan konularda farklılık bulunmuştur. Fakat bu farklılık eşit bir dağılım göstermektedir. Rehber öğretmenin görevi olmayan sadece bir soruda “okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman, boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir” dört yıllık lisans mezunları lehine bir farklılık bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin kıdemiyile rehber öğretmenin görevlerine ilişkin görüşlerine gelince: iki – dört yıllık öğretmenlerin “özel eğitim gerektiren öğrencilere rehber öğretmen

tarafından gerektiğinde özel eğitim verilmelidir” diyerek, rehber öğretmenlerin görevleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir. Özel eğitim rehber öğretmenin görevi değildir.

Sınıf öğretmenlerinin rehberlik ve psikolojik danışma konusunda herhangi bir hizmet için eğitim kursuna katılım durumlarıyla rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşler arasındaki farka gelince:

Aslında rehber öğretmenin görevi olmayan “öğrencilerden derslerle ilgili problemi olanlara bu konuda bilgi vermelidir, öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidir ve çocuk ruh sağlığını direkt ilgilendiren ana baba anlaşmazlıklarını çözümlemeli, gerektiğinde aile terapisi yapmalıdır.” maddeleri kursa katılanlar rehber öğretmenin görevleri arasında gördüklerini belirtmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle, okuttukları sınıf düzeyine göre farklılık bulunamamıştır.

Bozkurt(1998), tarafından yapılan sınıf öğretmenlerinin ,ilkokullardaki rehber öğretmenlerin görevleri konusunda bilinçlilik düzeyleriyle ilgili araştırmasıyla karşılaştığımızda ,her iki çalışmada da sınıf öğretmenleri rehber öğretmenlerden aslında rehber öğretmenlerin görevi olmayan:”Dersle ilgili problemi olanlara bu konuda ders verme,derste problem çıkaran ve özel durumu nedeniyle dersin sağlıklı işlenmesini engelleyen Çocukları rehberlik servisine alarak bireysel ilgilenme ,öğrenmede sınıfın gerisinde kalan öğrencilerin rehberlik servisine alınarak sınıfın ahenginin korunması,özel eğitim gerektiren öğrencilere gerektiğinde özel eğitim verilmesi,çocuğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren anne-baba anlaşmazlıklarını çözümlemelerini,gerektiğinde aile terapisi yapmaları ve davranış problemi olan öğrencilere kısa sürede tedavi edici yönde psikolojik danışma yapmaları”beklenmektedir.Her iki çalışmada da sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıfla,rehber öğretmenlerin görevlerine yönelik görüşleri arasında hiçbir anlamlı ilişki bulunamamıştır.İki çalışmada da sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine ve hizmet içi eğitim kursuna katılma durumlarına göre rehber öğretmenlerin görevlerine yönelik görüşlerinde anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

BÖLÜM VI : ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın genel bir özeti yapılarak, araştırma problemine ilişkin bulguların sonuçları verilmiş ve öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

6.1. Özet

Bu araştırmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki sınıf öğretmenlerini ilkökul rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşlerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırma rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin tanıtılması ve önemi, problem, ilgili araştırmalar, yöntem, bulgular ve yorum, özet, sonuç ve öneriler olmak üzere altı bölüm altında toplanmaktadır.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Rehberlik Uzmanlarının Görevlerine İlişkin Görüşleri” başlığını taşıyan araştırmada, bu genel amaç çerçevesinde, aşağıdaki sorulara cevap verilmeye çalışılmıştır:

1. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kişisel özellikleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin, ilkökul öğretmenlerinin görevleri ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle mezun oldukları eğitim kurumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle meslek kıdemlerine göre farklılık var mıdır?
6. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle rehberlik ve psikolojik danışma konusunda hizmet içi eğitim kursuna katılım durumuna göre fark var mıdır?
7. Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle okuttukları sınıf düzeyine göre fark var mıdır?

Amaçlarda belirtilen sorulara cevap vermek üzere yapılan araştırma, tarama modeline uygun olarak düzenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilkokullarında görev yapan 200 öğretmen oluşturmuştur.

Araştırmada, gerekli verileri toplamak üzere araştırmacı tarafından bir anket formu geliştirilmiştir. Geliştirilen anket formu konu ile ilgili tez danışmanı ve uzman rehberin görüş ve önerileri dikkate alarak hazırlanmıştır. Ankette, sınıf öğretmenlerinin kişisel bilgilerini içeren 7 soru ve ilkökul rehber öğretmenlerin görev tanımlamalarını içeren 40 madde yer almıştır.

Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler amaçlara uygun olarak, frekans, yüzde ve t – testi teknikleri kullanılarak istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. Analiz sonucu elde edilen veriler tablolarla gösterilmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin ağırlıklı görüşleri dikkate alındığında; “özel eğitim gereken öğrencilere gerektiğinde özel eğitim vermelidir. Dersle ilgili problemi olanlara bu konuda bilgi vermelidir. Öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidir. Derste problem çıkaran ve özel durumu nedeniyle dersin sağlıklı işlenmesini engelleyen öğrencileri rehberlik servisine alarak özel ilgilenmelidir. öğrenmede sınıfın gerisinde kalan öğrencileri rehberlik servisine alarak sınıfın ahengini koruma; çocuğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren anne – baba anlaşmazlıklarını çözümüleme, gerektiğinde aile terapisi yapma gibi aslında rehber öğretmenin görevi olmayan işleri de rehberlik uzmanının görevleri arasında görmektedirler.

Sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıfla, rehber öğretmenin görevlerine yönelik görüşleri arasında hiçbir manidar ilişki bulunamamıştır. Bunun da sebebi olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilkokullarında, sınıf öğretmenlerinin her yıl aynı sınıfı okutmamaları ve bu konudaki görüşlerinin kolayca değişen, yani okuttukları sınıfa göre her yıl değişen görüşler olmadığından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmada elde edilen diğer bir sonuç da, sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleriyle “okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir” sorusunda erkekler lehine manidar bir ilişki, “başarısız olan ve öğrenme güçlükleri olan öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır” sorusunda kadınlar lehine manidar bir ilişki saptanmıştır. Burada erkekler rehber öğretmenin görevi olmayan şeyleri de görevi olarak görmektedir. Kadınların rehber öğretmenlerin görevleri hakkında daha bilinç olduklarını söyleyebiliriz.

Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim kursuna katılma durumları ile rehber öğretmenin görevlerine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. “üstün ve özel yetenekli öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır”; gibi rehber öğretmenin görevi olan konularda evet diyenler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Fakat rehber öğretmenin görevi olmayan “çocuğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren ana baba anlaşmazlıklarını çözümlemeli, gerektiğinde aile terapisi yapılmalıdır ,öğrencilerden dersle ilgili problemi olanlara bu konuda bilgi vermelidir ve öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidir”sorularında da kursa katılanlar lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buradan kursa katılan öğretmenlerin rehber öğretmenlerin görevleri konusunda daha bilinçli olduklarını söyleyemeyiz.

Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle meslek kıdemlerine göre farklılığa baktığımızda şunlar bulunmuştur: Rehber öğretmenin görevleri

arasında olan “son sınıf öğrencilerine gidebilecekleri okullar hakkında tanıtıcı bilgi vermelidir.” ve “Sınıf-içi rehberlik çalışmalarında öğretmenlere yardım etmeli ve bilgi vermelidir” soruları on – yirmi yıllıklar lehine anlamlı bulunmuştur. Burdan kıdemli öğretmenlerin rehber öğretmenlerin görevleri hakkında daha bilinçli olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca rehber öğretmenin görevi olan “sınıf içinde bazı sorunlar çıkaran ve özel problemleri olan öğrenciler hakkında öğretmenlerle görüşmeler yapmalıdır” sorusu iki – dört yıllıklar lehine anlamlı bulunurken, rehber öğretmenin görevi olmayan “Özel eğitim gerektiren öğrencilere rehber öğretmen tarafından gerektiğinde özel eğitim verilmelidir.” sorusu yine iki – dört yıllıklar lehine anlamlı bulunmuştur. Bu da bize kıdem az olmasının öğretmenlerin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin bilinç düzeylerini olumsuz etkilediğini göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenin görevlerine ilişkin görüşleriyle mezun oldukları eğitim kurumuna göre anlamlı bir fark olup olmadığına baktığımızda ise:

“Okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman, boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir” maddesi rehber öğretmenin görevi olmadığı halde bu maddenin dört yıllık lisans mezunları lehine anlamlı bulunduğunu görüyoruz. Buradan dört yıllık lisans mezunlarının rehber öğretmenlerin görevleri hakkında yeterince bilinçli olmadıklarını söyleyebiliriz.

6.2. Sonuç

Bu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki sınıf öğretmenlerinin ilkököl rehber öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin ortaya konması amacıyla yapılmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde alt amaçlarla ilgili elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

1. Araştırmanın birinci amacı, araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerinin belirlenmesine yöneliktir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin özellikleri şunlardır; cinsiyet özelliklerine göre; 59 kadın (%39.3), 91 erkek (%60.7), eğitim düzeyine göre; iki yıllık eğitim enstitüsü 4 kişi (%2.7), üç yıllık eğitim enstitüsü 5 kişi (%3.3), Dört yıllık lisans 129 kişi (%86), yüksek lisans 12 kişi (%8); öğretmenlik mesleğindeki kıdeme göre; 2 yıldan az 7 kişi (%4.7), 2 – 4 yıl 16 kişi (%10.7), 5 – 9 yıl 35 kişi (%23.3), 10 – 20 yıl 87 kişi (%58), 20 yıldan çok 5 kişi (%3.3); hizmet içi eğitim kursuna katılmalarına göre; kursa katılanlar 76 kişi (%50.6), kursa katılmayanlar 74 kişi (49.4); Katılmış oldukları hizmet içi eğitim kursları isimlerine göre; Rehberlik ve psikolojik danışma kursuna 14 kişi (%9.3), öğrenme güçlüğü çeken çocukların

tanınması ve eğitimiyle ilgili kurs 18 kişi (12.0), herhangi bir kursa katılmayanlar 118 kişi (%94.6).

2. Araştırmanın ikinci alt problemi, sınıf öğretmenlerinin, ilkokul rehberlik uzmanlarının görevleri ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi ile ilgilidir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin ağırlıklı görüşleri dikkate alındığında; “Öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi verme, derste problem çıkaran ve özel durumu nedeniyle dersin sağlıklı işlenmesini engelleyen çocukları rehberlik servisine alarak bireysel ilgilenmesi, özel eğitim gerektiren öğrencilere rehber öğretmen tarafından gerektiğinde özel eğitim verilmesi, öğrenmede sınıfın gerisinde kalan öğrencileri rehberlik servisine alarak sınıfın ahengini koruma; çocuğun ruh sağlığını direk ilgilendiren anne – baba anlaşmazlıklarını çözümü, gerektiğinde aile terapisi yapma; öğrencilerden dersle ilgili problemi olanlara bu konuda bilgi verme” gibi rehber öğretmenin görevi olmayan işleri de rehber öğretmenin görevleri arasında görmektedirler.

3. Üçüncü alt problem, sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle cinsiyetlerine göre ilişkinin belirlenmesidir. Burada rehber öğretmenin görevi olmayan “okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir.” Maddesi erkekler lehine manidar bulunmuştur. Aslında rehber öğretmenin görevi olan “başarısız olan ve öğrenme güçlükleri olan öğrencilerle çalışmalar yapmalıdır.” Maddesinde kadınlar lehinde manidar bir ilişki bulunmuştur. Burdan kadınların rehber öğretmenlerin görevleri konusunda daha bilinçli olduklarını söyleyebiliriz.

4. Araştırmanın dördüncü alt problem, sınıf öğretmenlerinin, rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleriyle mezun oldukları eğitim kurumuna göre farklılıkların saptanması.

Burada dört yıllık yüksek lisan mezunlarının rehber öğretmenlerin görevleri hakkında yeterince bilinçli olmadıkları ortaya çıkmıştır.

5. Araştırmanın beşinci alt problem, sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleriyle, meslek kıdemlerine göre farklılığının saptanması.

On – yirmi yıllık meslek kıdemi olan öğretmenlerin, iki – dört yıl meslek kıdemi olan öğretmenlere göre rehber öğretmenlerin görevleri konusunda daha bilinçli olduklarını söyleyebiliriz.

6. Araştırmanın altıncı alt problemi, sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleriyle, rehberlik ve psikolojik danışma konusunda hizmet içi eğitim kursuna katılım durumuna göre farklılığın saptanması.

Aslında rehber öğretmenlerin görevi olmayan “çocuğun ruh sağlığını direct ilgilendiren ana baba anlaşmazlıklarını çözümlemeli, gerektiğinde aile terapisi yapılmalıdır, öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi vermelidir ve dersle ilgili problemi olanlara bu konuda bilgi vermelidir sorularında kursa katılanlar lehine anlamlı bir ilişki bulunmasına dayanarak, kursa katılanların rehber öğretmenlerin görevleri konusunda daha bilinçli olduklarını söylemeliyiz.

7. Araştırmanın yedinci amacı, sınıf öğretmenlerinin rehber öğretmenlerinin görevlerine ilişkin görüşleriyle, okuttukları sınıf düzeyine göre hiçbir farklılık bulunamamıştır.

6.3 Öneriler

Elde edilen sonuçlara bağlı olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

1. Okullarda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri veren rehber öğretmenlerin sayıları arttırılmalıdır.
2. Kısa vadede halen yapılmakta olan merkezden okullara rehberlik uzmanı gönderilerek sorunların yerinde çözülmesi yaklaşımı, okulların ve öğretmenlerin talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda yaygınlaştırılabilir.
3. Uzun vadede her okulda bir rehberlik ve psikolojik danışma servisi kurulması hedeflenmelidir.
4. Öğrencinin ailesi ve öğretmenler için zaman zaman psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini tanıtıcı seminer, konferans ve toplantılar düzenlenmelidir.
5. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı İlköğretim Dairesinde görev yapan müfettişlerin ilkökul yöneticilerinin ve ilkökul öğretmenlerinin görüşlerine göre ilkökul rehber öğretmenlerinin görevlerini belirtmek amacıyla bilimsel araştırmalar yapılmalıdır.
6. Okul yöneticilerine, sınıf öğretmenlerine ve müfettişlere hizmet içi eğitim kursu düzenlenmeli ve bu kursta, rehberlikle ilgili bilgilendirmeler yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akbaşı, Sabit. (2001). **İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Rehberlik Hizmetlerinin Yürütülmesi ile Oluşturulan İşbirliğinin İncelenmesi**. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Akman, Yasemin. (1992). **İlköğretimde Rehberliğin Yeri ve Önemi**. Ankara: H.Ü.E.F: Dergisi
- Aydın, Gül. (1990). **Temel Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanın Önemi**. Ankara: Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi.
- Bakırcıoğlu, Rasim. (1994). **Rehberlik ve Psikolojik Danışma**. Ankara.
- Binbaşıoğlu, Cavit. (1989). **Rehberlik**. Ankara.
- Bonebrake, Carol R. & Borgers Sherry B. (1984). **Counselor Role Perceived Counselors And Principals**. Elementary School Guidance and Counseling.
- Bozkurt, Yöner. (1998). **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Rehber Öğretmenlerinin Görevleri Konusunda Bilinçlilik Düzeyleri**. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilimdalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Carroll, Bredford W. (1993). **Perceived Roles and Preparation Experiences of Elementary Counselors: Suggestions for Change**. Elementary School Guidance and Counseling.
- Can, Gürhan (E.D). (2002). **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**. Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Enç, Mitat. (1980). **Ruhbilim Terimleri Sözlüğü**. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Engin, Cennet. (1991). **A Study on the Roles and Functions of Elementary School Counselors as Perceived By Parents and Teachers**. Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. ODTÜ.
- Erkan, Serdar. (2002). **İlköğretimde Rehberlik**. Ankara: Türk Psikolojik Danışma Yayınları Derneği.
- Ertürk, Selahattin. (1972). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Cihan Matbaası.
- Fidan, Nurettin ve Erden, Münire. (1991). **Eğitime Giriş**. Ankara.
- İnsay, Emine. (2002). **KK.T.C. İlkokullarında Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Rehberlik İhtiyaçları**. Magosa: DAÜ Uluslararası Eğitim Kongresinde Sunulan Bildiri.
- Kepçeoğlu, Muharrem. (1994). **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**. Ankara.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı. (1995). **III. Milli Eğitim Şurası Kararları**. Lefkoşa.

- Kuzgun, Yıldız. (1992). **Rehberlik ve Psikolojik Danışma**. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- _____. (1995). **Rehberlik ve Psikolojik Danışma**. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- _____. (1992). **İlköğretimde rehberlik**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Morse, Carol L. & Russell Todd. (1988). **How Elementary Counselors See Their Role: an Empirical Study**. Elementary School Guidance and Counseling.
- Özoğlu, Süleyman. (1977). **Eğitimde Rehberlik, Yaklaşımlar ve İlkeler**. Ankara.
- Richard, Carrerio And William Schulz. (1988). **Activities of Elementary School Counselors In Canada**. Elementary School Guidance and Counseling.
- Selçukoğlu, Şükrü. (1963). **Rehberlik ve Psikolojik Klavuzluk**. Ankara: İstiklal Matbaası.
- Tan, Hasan. (1992). **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- _____. (1975). **Rehberliğin Esasları**. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Tuzcuoğlu, Necla. (1993). **İlköğretimde Rehberlik**. İstanbul: Yaşadıkça Eğitim Dergisi.
- _____. (1995). **İlkokullarda Rehberlik Servislerinden Beklentiler ve Rehberlik Servisinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi**. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ültanır, Gürcan. (1995). **Öğrenme Kuramlarına Giriş, Öğrenmenin Öğretilmesi**. Bolu: Abant İzzet Faysal Üniversitesi.
- Yakar, Ali. (2003). **K.K.T.C Lise Öğrenci Velilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentileri**. Lefkoşa: YDÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yeşilyaprak, Binnur. (2002). **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım 3. Baskı.
- Wilgus, Edward & Shelley Vickki. (1988). **The Role of Elementary-School Counselor. Teacher Perception, Expectations and Actual Functions**. The school Counselor.

EKLER

EK 1: Anket Formu

Açıklama

Sayın Öğretmen,

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki ilkokul öğretmenlerinin, ilkokullardaki rehberlik uzmanının görevlerine ilişkin algıları konulu araştırma, bitirme tezi olarak hazırlanacaktır.

Araştırma ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki ilkokul öğretmenlerinin, ilkokullardaki rehberlik uzmanının görevlerine ilişkin algılarının ortaya konması amaçlanmaktadır.

Sizden alınacak bu bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacağından adınızı ve soyadınızı yazmanız gerekmemektedir.

Bu amaçla hazırlanan dereceleme ölçeğinde ilkokul rehberlik uzmanının görevleri sıralanmıştır. Sizden istenen aşağıdaki maddeleri okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneğin içerisindeki (x) işaretini koyunuz.

Bu ankete vereceğiniz samimi ve doğru cevaplar araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini artıracaktır.

İlginiz ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Çilem Taşker

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz

☐ Erkek

☐ Kadın

2. Eğitim Düzeyiniz

☐ İki yıllık eğitim enstitüsü

☐ Üç yıllık eğitim enstitüsü

☐ Dört yıllık lisans

☐ Yüksek Lisans

3. Öğretmenlik Mesleğindeki Kıdeminiz

☐ 2 yıldan az

☐ 2-4 yıl

☐ 5-9 yıl

☐ 10-20 yıl

☐ 20 yıldan çok

4. Öğretmenlik hizmetine başladığınızdan beri Rehberlik ve Psikolojik Danışma konusunda herhangi bir hizmet içi eğitim kursuna katıldınız mı?

☐ Evet

☐ Hayır

5. Katılmış olduğunuz kurs/kursların isimleri nelerdir?

.....

6. Hangi okulda görev yapıyorsunuz?

.....

7. Bu yıl kaçinci sınıfları okutuyorsunuz?

☐ Birinci sınıf

☐ İkinci sınıf

☐ Üçüncü sınıf

☐ Dördüncü sınıf

☐ Beşinci sınıf

Anket Formu

Bu bölümde yer alan sorular ilkökul öğretmenlerinin, ilkökul rehberlik uzmanının görevlerine ilişkin görüşlerinizi ortaya koymak amacıyla düzenlenmiştir.

Rehberlik uzmanının görevlerine ilişkin görüşlerinizi verilen ifadelere katılma derecenize göre karşılarında yer alan seçeneklerden size uygun gelen seçeneğin içerisinde (x) işareti koyarak belirtmeniz yeterli olacaktır.

5. Tamamen Katılıyorum	4. Çoğunlukla Katılıyorum	3. Kararsızım
2. Az Katılıyorum	1. Hiç Katılmıyorum	

İlkökul Rehberlik Uzmanı;

	5	4	3	2	1
1. Öğrenciyi tanımaya yönelik gerekli dökümanları (fiş, gözlem formu, anket) hazırlamalı ve öğrencilere uygulamalıdır.	()	()	()	()	()
2. Üstün yetenekli yada özel ihtiyaçları ve problemleri (görme, işitme, zihinsel ve diğer) olan öğrencileri ortaya çıkarmalıdır.	()	()	()	()	()
3. Öğrencilerin hakkında toplanan, özel olmayan, genel bilgilerden yönetici, öğretmen ve velilerin yararlanmalarını sağlamalıdır.	()	()	()	()	()
4. Sınav zamanlarında sınıf öğretmenlerine yardımcı olmalı ve gözcülük yapmalıdır.	()	()	()	()	()
5. Disiplin sorunu olan öğrencilerin çevre koşullarını ve kişisel özelliklerini incelemelidir.	()	()	()	()	()
6. Öğrencilerin toplu-dosya kayıtlarını tutmalıdır.	()	()	()	()	()
7. Öğrenme güçlükleri, özel ihtiyaçları ve problemleri olan öğrencileri tanımaları için öğretmenlere yardım etmeli ve bilgi verilmelidir.	()	()	()	()	()
8. Okul binasını, okul yönetimini, kurallarını ve ders dışı etkinlikleri tanıtmalı çalışmaları yapmalıdır.	()	()	()	()	()
9. Öğrencilere verimli ders çalışma alışkanlıkları hakkında bilgi vermelidir.	()	()	()	()	()
10. Okul yöneticilerine okulun işleriyle ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konularda yardımcı olmalıdır.	()	()	()	()	()
11. Öğrencilere görgü kuralları hakkında bilgi verilmelidir.	()	()	()	()	()

12. Öğrencinin kendini tanımasına yardımcı olmalıdır. () () () () ()
13. Öğrencilerden derslerle ilgili problemleri olanlara bu konuda bilgi vermelidir. () () () () ()
14. Okula gelmeyen öğretmen olduğu zaman, boş dersleri doldurmalı ve öğrencilere rehberlik hizmetleri vermelidir. () () () () ()
15. Öğrencilere meslekleri tanıtmalı ve meslek çeşitleri hakkında bilgi verilmelidir. () () () () ()
16. Son sınıf öğrencilerine gidebilecekleri okullar hakkında tanıtıcı bilgiler vermelidir. () () () () ()
17. Okula yeni başlayan öğrencilere okul hakkında bilgi vermelidir. () () () () ()
18. Derste problem çıkaran veya özel durumu nedeniyle dersin sağlıklı işlenmesini engelleyen çocukları rehberlik servisine alarak bireysel ilgilenmelidir. () () () () ()
19. Tenefüslerde öğrencilerin itişip kalkışmalarını önlemek açısından nöbet tutmalıdır. () () () () ()
20. Sınıf-içi rehberlik çalışmalarında öğretmenlere bilgi vermeli ve yardım etmelidir. () () () () ()
21. Sınıf içinde bazı sorunlar çıkaran ve özel problemleri olan öğrenciler hakkında öğretmenlerle görüşmeler yapmalıdır. () () () () ()
22. Üstün ve özel yetenekli öğrencilerle çalışmalar yapmalıdır () () () () ()
23. Öğretmenlere çocukların bazı problemlerinin farkına varma ve anlamada yardımcı olmalıdır. () () () () ()
24. Çevrede psikoloji danışma ve rehberlik yardımı veren başka kuruluşları tanımalı ve gerektiğinde öğrenci gönderilmelidir. () () () () ()
25. Öğrenciler hakkında toplanan bilgileri sınıflamalı ve analiz etmelidir () () () () ()
26. Öğrenmede sınıfın gerisinde kalan öğrencileri rehberlik servisine alarak sınıfın ahengini korumalıdır. () () () () ()
27. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin () () () () ()

okuldaki diğer görevlilerle işbirliği içerisinde yürütülmesini sağlamalıdır.

28. Başarısız olan ve öğrenme güçlükleri bulunan öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır.	()	()	()	()	()
29. Ana-babalara çocuklarıyla ilişkileri konusunda rehberlik etmelidir.	()	()	()	()	()
30. Özel eğitim gerektiren öğrencilere rehber öğretmen tarafından gerektiğinde özel eğitim verilmelidir.	()	()	()	()	()
31. Kişisel ve sosyal problemleri üzerinde öğrencilerle çalışmalar yapılmalıdır.	()	()	()	()	()
32. Çocğun ruh sağlığını direkt ilgilendiren anne baba anlaşmazlıklarını çözümlmeli, gerektiğinde aile terapisi yapılmalıdır.	()	()	()	()	()
33. Okul korkusu, tırnak yeme, saldırganlık, içe kapanıklık kendini ifade edenmeme, sınav kaygısı vb. Konularda sorunları olan öğrencileri teşhis etmelidir.	()	()	()	()	()
34. Aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmalıdır.	()	()	()	()	()
35. Başka insanları daha iyi dinlemeyi, anlamayı ve iletişim kurmayı öğrenmeleri için grupla eğitsel çalışmalar yapılmalıdır.	()	()	()	()	()
36. Davranış problemleri olan öğrencilere kısa sürede tedavi edici yönde psikolojik danışma yapılmalıdır.	()	()	()	()	()
37. Okulun eğitim-öğretim işlerinin aksamaması için gerektiğinde boş geçen derslere girmelidir.	()	()	()	()	()
38. Ders dışı eğitsel çalışmaları seçmede öğrencilere yardım etmelidir.	()	()	()	()	()
39. Okul rehberlik hizmetlerinden yararlanan öğrenciler üzerinde izleme çalışmaları yapılmalıdır.	()	()	()	()	()
40. Yeni öğrencilerin okula uyum durumu üzerinde izleme çalışmaları yapılmalıdır.	()	()	()	()	()